

Esityslista 4/2025

66	Osallistuminen SEArican, Seas, Rivers, Islands and Coastal Areas Intergroup in the European Parliament, tilaisuuteen Euroopan parlamentissa Brysselissä 20.5.2025	63
67	Osallistuminen EU:n Arktiseen Foorumiin Kittilässä 25.-27.6.2025	65
68	Tiedoksiantoasiat	66
69	Viranhaltijapäätökset ajalta 1.-28.4.2025	67
70	Toimiston antamat lausunnot ajalta 1.-28.4.2025	69
71	Kokouksen päättäminen	71

Osallistujat

Läsnä

Nikula Lauri	puheenjohtaja
Aalto Esa	varapuheenjohtaja
Hanhikorpi Tiina	jäsen
Heikkilä Miika	jäsen
Kailo Kaarina	jäsen
Korkeakoski Mikko	jäsen
Kovaniemi Senja	jäsen
Männikkö Jari	jäsen
Nurro Sari	jäsen
Pylväs Juha	jäsen
Simula Jenna	jäsen
Suviaro Marjut	jäsen
Tuomela Johannes	jäsen

Muu läsnäolo

Rajala Lylly	maakuntavaltuuston pj.
Jussinniemi Jouni	maakuntavaltuuston 1. vpj.
Haapaniemi Jarmo	maakuntavaltuuston 2. vpj.
Okkonen Tuomas	maakuntavaltuuston 3. vpj.
Heikkilä Matti	maakunnan yhteistyöryhmän pj.
Turunen Martti	maakunnan yhteistyöryhmän vpj.
Rämet Jussi	maakuntajohtaja

Saranpää Toni

hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä

Erkkilä Markus

suunnittelujohtaja

Rajala Tiina

kehitysjohtaja

Hankivaara Arja

viestintä- ja hallintopäällikkö

55

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Mkh 05.05.2025

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 118 § mukaisesti avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat, sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 110 § mukaisesti kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä vähintään viittä päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään sähköpostitse jäsenille, varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Maakuntahallituksen kokouskutsut lähetetään tiedoksi myös maakuntahallituksen varajäsenille ja jäsenkunnille.

Kuntalain 103 § mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimieliimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Maakuntajohtajan esitys

Suoritetaan kokouksen avaus, todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

56

Työjärjestyksen hyväksyminen

Mkh 05.05.2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 120 § mukaisesti asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Maakuntajohtajan esitys

Hyväksytään ennalta lähetetty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

57

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Mkh 05.05.2025

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 130 § mukaisesti pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitilimen puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua toimitilimen jäsentä, jollei toimitilin ole muuta päättänyt.

Maakuntajohtajan esitys

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

58

Edunvalvonta-asiat

Mkh 05.05.2025

Selostus asiasta

- Hallituksen puoliväliriihi
- Kansanedustajatapaaminen 11.6.2025
- EU:n monivuotinen rahoituskehys ja koheesiopolitiikka

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään asiat tiedoksi.

Päätös

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 62 § mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ohjaa vaihemaakuntakaavatyötä, ja asiakirjaa päivitetään tarvittaessa kaavaprosessin aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautekooste,

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) määritellään maakunnan liittoa sitovat maakunnan suunnittelun periaatteet. Maakuntakaava ohjaa yleispiirteisenä alueiden käyttöä koskevana suunnitelmana kuntatason yleiskaavalla ja asemakaavalla tapahtuvaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua (MRL 32 § mom. 1). Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 §). Selvitystarve määrittää

TUULI-hankkeen aikana on toteutettu kattavat vuorovaikutusmenettelyt, ja eri sidosryhmien näkemykset on huomioitu lopputuloksessa. Hankkeen aikana käydyt menettelyt eivät kuitenkaan korvaa maakuntakaavaprosessin aikana toteutettavaa vuorovaikutusta. Maakuntakaavoituksen jälkeen alueiden lopullinen toteutus ratkaistaan kuntakaavoituksessa ja YVA-menettelyissä. Myös hankesuunnitteluvaiheessa on tärkeää kiinnittää huomioita kattavaan vuorovaikutukseen. Paikallistasolla on tärkeä huolehtia siitä, että myös tuulivoimarakentamiselta vapaita alueita jää riittävästi. Alueita tarvitaan myös muulle maankäytölle ja esimerkiksi virkistyskäyttöön. Se, ettei alueita osoiteta liiallisesti samalle maankäyttömuodolle, parantaa myös alueiden muuntojoustavuutta eli kykyä reagoida ympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Tuulivoimarakentamisessa on hyvä tavoitella valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden

maakuntahallituksen kokouksessa. Esityslistan liitteenä ovat TUULI-hankkeen sijainninhjausmallin raportti, kohdekuvausesimerkkejä ja sijainninhjausmallin karttaesitykset. Merituulivoiman osalta aineisto tarkentuu valmisteluvaiheen kuulemiseen.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Markus Erkkilä p. 040 685 4045, ympäristöpäällikkö Erika Kylmänen p. 040 685 4041 ja kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

- 1) Maakuntahallitus päättää hyväksyä esitetyt periaatteet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan valmisteluvaiheen jatkovalmistelun pohjaksi.
- 2) Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus

- 1) hyväksyi esitetyt periaatteet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan valmisteluvaiheen jatkovalmistelun pohjaksi ja
- 2) esittää, että maakuntavaltuusto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Maakuntavaltuusto 13.06.2022

Maakuntahallituksen esitys

Maakuntavaltuusto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntavaltuusto merkitsi tilannekatsauksen tiedoksi.

Valtuutettu Jenna Simula poistui tämän asian käsittelyn aikana klo 12.38, Juha Hänninen klo 13.01 ja Suvi Helanen klo 13.07.

Mkh 21.06.2022 § 97

Asian esittely

Kaavaprosessi on edennyt valmisteluvaiheen kuulemiseen. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnosasiakirjat ja valmisteluvaiheen keskeinen selvitysaineisto asetetaan MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti nähtäville vähintään 30 vuorokauden ajaksi elosyyskuussa 2022. Kuulutus vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisesta julkaistaan erikseen, ja samalla ilmoitetaan kaavan kuulemisen aikaisista esittelytilaisuuksista. Valmisteluaineisto on kuulemisaikana nähtävillä liiton toimistossa osoitteessa Poratie 5, Oulu.

Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot kunnilta, viranomaisilta ja muilta osallisilta. Kuulutus ja nähtäville asetettava valmisteluaineisto tulevat [Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuille](#), ja sinne liitetään myös myös kaavan tärkeimmät taustaselvitykset. [TUULI-hankkeen verkkosivuilta](#) löytyy selvitysaineistojen lisäksi linkki [tarinakarttaan](#), joka havainnollistaa maakunnan tuulivoimarakentamisen tilannekuvaa ja TUULI-hankkeen työpakettien sisältöä.

Asiakohdan liiteaineistona ovat vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kaavaluonnoskartta, siihen liittyvät merkinnät ja määräykset, osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaselostus. Lisäksi informatiivisena oheisaineistona ovat maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmäkartta ja tuulivoiman teemakartta (Tuulivoima ja sähkönsiirto Pohjois-Pohjanmaalla 21.6.2022). Teemakartalla on esitetty Pohjois-Pohjanmaan kaikkien vaihemaakuntakaavojen tv-1, tv-2 ja tv-3 -merkinnät sekä toteutuneet, luvitetut ja vireillä olevat tuulivoimapuistohankkeet. Lisäksi teemakartalla esitetään Pohjois-Pohjanmaan rannikon linnuston päämuuttoreitti, puolustusvoimien tutkakompensaatioalue, sähkönsiirron kokonaisuus ja luonnon ydinalueita yhdistävä yleispiirteinen ekologinen yhteystarve -merkintä. Kaava-asiakirjoihin tehdään tarvittaessa teknisuontoisia tarkistuksia ja täydennyksiä ennen nähtävillepanoa.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Markus Erkkilä p. 040 685 4045, kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015 sekä suunnittelu- ja osaaminen vastuualueen asiantuntijat)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),

2. asettaa kaavaluonnoksen sekä sen valmistelu- ja oheisaineiston (TUULI-hankkeen selvitykset, Tuulivoima ja sähkönsiirto -teemakartta, maakuntakaavayhdistelmäkartta) nähtäville 8.8.-23.9.2022 ja
3. valtuuttaa liiton viraston tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Päätös

Käydyssä keskustelussa Mirka Väyrynen esitti Mika Antikan kannattamana, että Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntaavan valmistelu keskeytetään. Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty kannatettu muutosesitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestysmenettelyksi kättennostoäänestyksen. Ensin käden nostivat he, jotka olivat maakuntajohtajan esityksen kannalla ja sen jälkeen he, jotka olivat Mirka Väyrysen muutosesityksen kannalla. Maakuntajohtajan esityksen puolesta äänestivät Jussi Ylitalo, Esa Aalto, Lauri Nikula, Marjut Lehtonen, Hanna Markkanen, Kaarina Kailo, Jari Nahkanen, Mikko Korkeakoski, Miika Heikkilä ja Sari Nurro. Mirka Väyrysen muutosesityksen puolesta äänestivät Mirka Väyrynen ja Mika Antikka. Äänin 10-2, maakuntajohtajan esitys pysyi voimassa.

Maakuntahallitus päätti

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma). Esityslistan liitteenä olevia asiakirjoja päätettiin täydentää aurinkovoiman rakentamista koskevan yleisen suunnittelumääräyksen osalta.
2. asettaa kaavaluonnoksen sekä sen valmistelu- ja oheisaineiston (TUULI-hankkeen selvitykset, Tuulivoima ja sähkönsiirto -teemakartta, maakuntakaavayhdistelmäkartta) nähtäville 8.8.-23.9.2022 ja
3. valtuuttaa liiton viraston tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 12.55.

Asian esittely

Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin 8.8.-23.9.2022 (MKH 21.6.2022 § 97). Osalle lausunnon antajista myönnettiin jatkoaikaa, ja viimeiset palautteet saatiin vasta loppuvuodesta 2022. Palautetta saatiin yhteensä 124 osalliselta, näistä 23 jäsenkunnilta. Kaikilta viideltä naapurimaakuntaliitoilta saatiin lausunto ja muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 18 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin 36 kuntalais- ja kansalaismielipidettä, osa yhteismielipiteinä. Muuta osallispalautetta saatiin yhdeksältä paliskunnalta, 12 yhdistykseltä, yhteisöltä tai jakokunnalta sekä 21 tuulivoimatoimijalta, osalta toimijoista saatiin useampi mielipide.

Valtaosa palautteen antajista koki maakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet hyvin perustelluiksi ja tarpeellisiksi, toki vastakkaistakin palautetta saatiin. Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan teemoja pidettiin yleisesti ajankohtaisina. Palautetta saatiin kaikista vaihe- ja maakuntakaavan luonnoksessa käsitellyistä teemoista.

Maakuntahallitus käsittelee palautekoosteen ja yleisvastineen kokouksessaan 13.2.2023 ja käy asiasta lähetekeskustelun. Esityslistan liitteenä on palautekooste (lausunnot ja mielipiteet), palautteen teemakohtainen tiivistelmä ja yleisvastine sekä päivitetty etenemisaikataulu. Mielipiteitä jättäneiden yksityishenkilöiden nimet ja kiinteistötunnukset on henkilötietolain nojalla poistettu vastineraportin julkisesta versiosta, samoin on poistettu palautteessa salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue jatkaa palautteen käsittelyä ja vastineiden laatimista selvitysten, työneuvotteluiden sekä tapauskohtaisten tarkastelujen sekä vaikutusten arvioinnin kautta. Saatu palaute huomioidaan tapauskohtaisesti tarkemmissa vastineissa, jotka käsitellään maakuntahallituksessa myöhemmin. Vaihe- ja maakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemiseen syksyllä 2023. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään loppuvuodesta 2023, ja julkinen ehdotusvaiheen kuuleminen alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on saada vaihe- ja maakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen ja -valtuustoon touko-kesäkuussa 2024.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheen palautekooste, yleisvastine ja päivitetty etenemisaikataulu tiedoksi ja maakuntahallitus käy lähetekeskustelun jatkotyöstä.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Jenna Simula poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.12.

Mkh 05.06.2023 § 90

Asian esittely

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on laatinut vastineet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan valmisteluvaiheen palautteesta. Palautekohtaisen vastineen lisäksi muotoiltiin yhdeksän yleisvastinetta, joissa käsitellään kyseisen teeman kokonaisuutta laajemmin. Kokonaisuudet ovat 1 / Tuulivoima, 2 / Sähkönsiirto, 3 / Viherympäristö ja luonto, 4 / Kulttuuriympäristö, 5 / Liikenne, 6 / Energia, 7 / Muut käsitellyt teemat, 8 / Maankäytön suunnittelun periaatteita ja 9 / Tuulivoiman terveysvaikutukset. Yleisvastineet löytyvät palaute- ja vastinekoosteen alusta kohdasta ”Tiivistelmä ja yleisvastineet (1-9) saatuun palautteeseen”. Näihin on viitattu yksittäisten palautteiden vastineissa. Valmisteluvaiheen palautekooste ja niihin laaditut vastineet ovat esityslistan liitteenä.

Suomen maankäytön suunnittelujärjestelmä on hierarkkinen eli yleispiirteisempi kaavataso ohjaa tarkempaa suunnittelua. Maankäytön suunnittelu perustuu kaikilla kaavatasoilla riittäviin selvityksiin, joiden perusteella on mahdollista arvioida suunnitelman toteutumisesta johtuvat merkittävät vaikutukset ([Maankäyttö- ja rakennuslaki](#) MRL 5.2.1999/132 sekä [asetus](#) MRA 10.9.1999/895 - MRL korvautuu 1.1.2025 uudella lailla; Alueidenkäyttölaki 752/2023). Maakuntakaavakartalla osoitetaan valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä kokonaisuuksia. Kaavamerkintätyyppejä on kolmenlaisia: kehittämisperiaate-, osa-alueen erityisominaisuuksia kuvaavat sekä aluevaraus-, viiva- ja kohdemerkinnät. Näistä kaksi ensimmäistä voivat olla päällekkäisiä muiden merkintöjen kanssa. Näiden lisäksi laaditaan yleisiä kaavamääräyksiä, jotka velvoittavat ja ohjaavat kaikkea tarkempaa suunnittelua maakunnan alueella. Kuntakaavaratkaisu voi tarkemmilla selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla perustellen erota maakuntakaavaratkaisusta, muttei saa olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa eikä vaikeuttaa sen toteutumista. Vaihe- ja maakuntakaavoituksessa lainvoimaisissa maakuntakaavoissa esitetyt kaavamerkinnät pysyvät edelleen voimassa, jollei niihin ole esitetty muutoksia kyseisessä kaavassa.

Maakuntakaava on yleispiirteisin maankäytön suunnittelun taso, joten selvityksetkin ovat yleispiirteisempiä ja maakunnan laajuisia. Kaavakartalla osoitetaan tuulivoimalle soveltuvat seudullisesti merkittävät alueet (tv-alueet) alueen erityisominaisuusmerkinnällä, joka mahdollistaa päällekkäiset maankäytön muodot. Nykyisen lainsäädännön mukaan (MRL) tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää kunnan laatimaa yleiskaavaa, jossa tutkitaan toteuttamisesta aiheutuvat vaikutukset voimalakohtaisten sijaintien ja voimalatyyppien pohjalta, ja laaditaan havainnekuvia tuulivoimaloista maisemassa. Seudullisesti merkittävien, laajempien tuulivoima-alueiden toteutuminen edellyttää, että alue on merkitty maakuntakaavaan tv-aluemerkinnällä. Kuntakaava voi edetä ehdotusvaiheen kuulemiseen ilman voimassa olevaa maakuntakaavamerkintää, mutta kunnanvaltuuston hyväksyntäkäsittely joutuu odottamaan maakuntakaavan hyväksymistä maakuntavaltuustossa. Maankäyttö- ja rakennuslain pykälää 44 (MRL 44 §) eli yleiskaavan käyttämistä rakennusluvan edellytyksenä ei sovelleta energiahankkeisiin. Tuulivoiman osalta lakiin on laadittu erillinen luku 10, joka sisältää tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset (77 a § Yleiskaavan käyttö tuulivoimalan rakennusluvan perusteella).

Pohjois-Pohjanmaalla on käynnissä paljon potentiaalisia tuulivoima-alueita koskevaa selvitystyötä. Eteneminen energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen kuulemiseen edellyttää tarkkaa tapauskohtaista läpikäyntiä, käynnissä olevien selvitysten valmistumista sekä viranomais- ja työneuvotteluita. Neuvotteluita on käyty runsaasti jo TUULI-hankkeen aikana, ja on jo sovittu pidettäväksi vaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen aikana (mm. kunnat, kantaverkkoyhtiö Fingrid, tuulivoimatoimijat, paliskunnat / poronhoitolain 53 § mukainen neuvottelu, muut sidosryhmät, kuten Traficom ja Väylävirasto etenkin merialueilla). Ehdotusvaiheen valmistelun kanssa saman aikaisesti on käynnissä lukuisia YVA-menettelyitä ja tuulivoimapuistojen kuntakaavoitusta, joiden viranomaisyhteistyöhön maakuntaliitto osallistuu (neuvottelut ja lausunnot), ja ne huomioidaan ehdotusvaiheessa. Käynnissä olevissa hankkeissa edellytetään aina myös uusimpien maakuntatason selvitysten käyttämistä suunnittelun tausta-aineistona. Yhteistyöneuvotteluja on käyty myös naapurimaakuntaliittojen ja muiden maakuntien kanssa.

Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli Pohjois-Pohjanmaalla lainvoimaisten (1. ja 3. vaihemaakuntakaava) maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Näiden maakuntakaavojen perusteella rakentuneet tuulivoimalat ovat toistaiseksi kokonaiskorkeudeltaan alle 250-metrisiä. Tällä hetkellä tarkemmassa suunnittelussa tutkitaan maa-alueilla maksimissaan 350-metrisiä tuulivoimaloita, merialueilla selvittelyn alla on 390-metrisiä voimaloita. Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeessa tunnistettiin maakunnan tuulivoimapotentiaaliset alueet (vähintään 7 km²) joille voisi sijoittaa seitsemän (7) tai enemmän voimaloita. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksessa seudullisuuden raja on vähintään seitsemän voimalaa. Tuulivoiman seudullisesti merkittävän tv-alueen määrittelyä tutkitaan edelleen, etenkin tuulivoiman ohjauksen näkökulmasta. Vaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden

seudullisuuden rajan määrittelyssä ei ole eikä tulla liittämään nimellistehoon liittyviä määritelmiä. Seudullisen mittaluokan tuulivoima-alueen raja on laskemassa useassa maakunnassa aiempaa pienemmäksi, näin myös Pohjois-Pohjanmaalla.

Sosiaaliseen hyväksyttävyyteen kohdistuva ristiriita tuulivoimapuistojen alueiden ja sähkönsiirtolinjojen alle jäävien maa-alueiden korvauksista lunastuslain puitteissa ([Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29.7.1977/603](#) ja [Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi 29.3.2019/468](#)) sekä haittavaikutukset taajamien laajentumiselle, asutukselle ja maisemakuvalle on tiedostettu, ja edunvalvontaa tehdään käytäntöjen muuttamiseksi. Maakuntaliitot ovat toimittaneet helmikuussa 2023 yhteisen kannanoton sähkönsiirtolinjojen vaikutuksista maa- ja metsätalous-, oikeus-, ympäristö-, työ- ja elinkeinoministeriöille sekä ministereille ja heidän eritysavustajilleen. Maakuntakaavaprosessissa ei kuitenkaan voida ottaa kantaa lunastuslain mukaisiin menettelyihin. Sähkönsiirtolinjojen vaihtoehtoiset reitit tarkastellaan tuulivoimahankkeiden tai voimalinjahankkeiden erillisissä YVA-menettelyissä, joissa suunnittelu etenee lakisääteisen prosessin kautta ([Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 5.5.2017/252](#)). Menettelyn päätteeksi yhteysviranomaisena toimiva ELY-keskus (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Keski-Suomi) antaa perustellun päätelmän, jonka mukaan sähkölinjojen jatkosuunnittelu etenee. Vaihemaakuntakaavaluonnokseen on esitetty merkinnällä ”pääsähköjohdon yhteystarve” yksi mahdollinen reittivaihtoehto, jota tarkastellaan YVA-menettelyssä. Yhteystarvemerkintä ei täten osoita pääsähköjohdon sijaintia. Maakuntakaavaa tarkennetaan voimjohtohankkeiden suunnittelun edetessä. Voimalinjahankkeiden YVA-menettelyn etenemistä voi seurata kyseisen hankkeen osalta [ympäristöhallinnon sivulla](#).

Vety tarjoaa vaihtoehdon energian varastointiin, ja täten mahdollistaa kausivaihteleavan tuuli- ja aurinkovoiman lisäämisen energiajärjestelmään. Vetytalouden potentiaalia hyödyntämällä voidaan vähentää merkittävästi sähkönsiirron aiheuttamia muutoksia ympäristöön, sillä vetyputkisto toimii energiavarastona ja energian siirtäjänä huomattavasti pienemmällä maapinta-alalla kuin sähkön kantaverkko ([Väliraportti: Energian siirtoverkot vetytalouden ja puhtaan energiajärjestelmän mahdollistajina](#), Fingrid ja Gasgrid 3/2022). Pohjois-Pohjanmaan liiton [EMMI-hankkeen](#) työpaketti 1 ”Uusiutuvan energiantuotannon ja siihen kytkeytyvän vihreän vetytalouden mahdollisuudet ja maankäytön reunaehdot Pohjois-Pohjanmaalla” on valmistunut (maakuntahallitus 14.3.2023 § 58). EMMI-hanke aloitti maakunnallisen keskustelun maankäytöllisistä reunaehdoista uusiutuvan energian kokonaisuudesta ja vetytaloudesta kuntien ja eri sidosryhmien kesken. Työpaketti 1:n raportti ottaa kantaa myös aurinkoenergian maankäytön suunnittelun yleisiin reunaehtoihin ohjeistukseksi kuntakaavoittajille. Aurinkoenergian ympäristövaikutukset ovat erilaiset kuin tuulivoimalla, koska sen vaatimat pinta-alat ovat pienempiä, ja rakenteet huomattavasti matalampia, joten sähkönsiirto on erityinen kynnyskysymys suuremman kokoluokan hankkeille. Ympäristöministeriö valmistelee ohjeistusta aurinkovoimalle ([Aurinkovoimaloiden kaavoitusta ja](#)

[lupamenettelyä koskevan oppaan valmistelu,15.4.2023-15.4.2024](#)). Tällä hetkellä suurten eli teollisen mittakaavan aurinkovoimakokonaisuuksien luvittaminen tapahtuu joko asemakaavoittamalla tai suunnittelutarveratkaisun kautta, ja vaikutusten arviointi tehdään erillisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ohjauksen mukaan teollinen mittaluokka tarkoittaa yli yhden piikkimegawatin aurinkovoimakenttää, hanketoimijoiden mielestä kannattava teollinen mittaluokka on yli 30 MWp (1 MWp tuotantoteho on noin 1 GWh / vuosi). EMMI-hankkeen työpaketti 2 ”Maankäytön ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa” on kilpailutettu. Työpaketissa arvioidaan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan merkittyjen tv-hankkeiden aiheuttamat ilmastovaikutukset koko elinkaaren ajalta. Toisena kokonaisuutena tarkastellaan aurinkovoimatuotannon ilmastovaikutuksia koko elinkaaren ajalta ja kuntakohtaisten ohjausvälineiden kautta. Työ valmistuu tammikuun 2024 loppuun mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on teettänyt liikennöitävyysselvityksen Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntakaavojen tuulivoimaloiden alueille. Selvityksen tavoitteena oli löytää tuulivoimaloiden alueille kuljetuskelpoisimmat erikoiskuljetusreitit ja tunnistaa pääreittien keskeisimpiä ongelmakohtia. Selvitys on valmistunut 30.9.2022 ja se on saatavilla [Pohjois-Pohjanmaan liiton nettisivuilta](#). Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimaosaamisen kehittäminen -hankkeen raportissa esitetään tuulivoiman aluetalous- ja työllisyysvaikutuksia tarkemmin. [Loppuwebinaarin 27.1.2023 äänite ja tulokset löytyvät liiton verkkosivuilta](#).

Liikennejärjestelmän osalta [Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman](#) (LJS) päivitys käynnistyy loppuvuodesta 2023, kun [Oulun seudun LJS](#) on valmistunut. Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian uudistamistyö on käynnistynyt, tavoite hyväksymiskäsittelylle on vuoden 2024 aikana.

Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuuden aluerakenteen tarkastelu käynnistetään touko-kesäkuussa 2023, ja se saatetaan päätökseen loppuvuodesta. Ympäristöministeriön vetämä ja yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa laatima [kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyön raportti](#) on kommenttikierroksella 16.6.2023 saakka. Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian uudistamisen tulokset ja vihreän siirtymän hankkeet vaikuttavat myös aluerakennetyöhön.

TUULI-hankkeessa laadittiin useita selvityksiä vireillä olevaan vaihemaakuntakaavatyöhön kaavaratkaisuja taustoittamaan ja vaikutusten arvioinnin tueksi: sijainninohjausmalli (SOM) kohdekortteineen, visiotyöraportti, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys, linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys ja lajikohtaiset kartat, susireviiriselvitys, maakotkaselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. Viimeisenä merkittävänä selvityksenä on valmistunut (maakuntahallitus 8.5.2023 § 73) maisemaselvitys, joka oli TUULI-hankkeen viimeinen selvitys. Maisemaselvityksessä laadittiin maakunnalliset maisemarakenne-, maisemakuva ja näkyvyysanalyysikartat sekä jokaisesta seudullisesti merkittävistä tuulivoimapotentiaalisista alueista kohdekortti, joissa esitetään myös

kohdekohtaisia maisemavaikutusten lievennystoimenpiteitä tarkempaa maankäytön suunnittelua varten. Selvitykset löytyvät [TUULI-hankkeen nettisivuilta](#), samoin kuin hankkeesta tehty tarinakartta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto selvittää tuulivoimaloiden alueiden vaikutukset Natura-alueisiin ([Ympäristöministeriön asetus Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luettelosta 345/2015](#)) erillishankkeessa ehdotusvaiheen aikana. Arvioinnin kohteena ovat kaikki Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueet maalla ja merellä (SPA ja SAC). Lisäksi tarkastellaan TUULI-hankkeen viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvityksessä esille nostettujen Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa. Luonnonsuojelulain ([LSL 20.12.1996/1096](#), Luku 10) mukainen Natura-selvitys laaditaan erikseen tarkemman suunnittelun yhteydessä. Uusi luonnonsuojelulaki ([LSL 9/2023](#), Naturaa käsitellään luvussa 5) hyväksyttiin 5.1.2023, ja se astuu voimaan 1.6.2023. Laki ottaa kattavasti kantaa luonnon monimuotoisuuden kysymyksiin. Luonnonsuojelulaki sitoo kaikkea maankäytön suunnittelua ja toteutusta Suomessa. Maakuntakaavaan on tarpeetonta kirjata luonnonsuojelulain kanssa päällekkäisiä merkintöjen selityksiä tai määräyksiä.

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa ei-seudullisia tuulivoimapuistoja. Maakuntakaavan tuulivoimaa koskevat yleismääräykset ohjaavat kuitenkin myös seudullista pienempien tuulivoima-alueiden suunnittelua. Yksi merkittävistä tuulivoima-alueiden sijoittumiseen liittyvistä tekijöistä kohdistuu yhteisvaikutuksiin muiden seudullisten ja ei-seudullisten tuulivoimapuistojen kanssa. Ei-seudullinen tuulivoimapuisto voi sijaintinsa perusteella lisätä yhteisvaikutuksia merkittävästi. Esimerkiksi kuuden voimalan sijoittuminen toteutuneen tai luvitetun tuulivoima-alueen viereen tai läheisyyteen on maakuntakaavan ohjausvaikutusten näkökulmasta seudullisesti merkittävä kokonaisuus. Yhteisvaikutuksia merkittävästi lisäävän tuulivoimarakentaminen on sijoitettava maakuntakaavassa seudullisesti merkittävälle tv-alueelle.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tavoitteena on osoittaa maakunnan tuulivoimarakentamista alueille, joissa tuulivoiman toteutumisen vaikutukset eivät muodostu merkittäviksi. Tuulivoimaa merkittävästi rajaavia toimintoja ovat puolustusvoimien valvontajärjestelmiin kohdistuvat vaikutukset, joiden suhteen ei ole lähitulevaisuudessa odotettavissa tuulivoimarakentamisen mahdollistavia muutoksia, ja osassa kuntia lomarakennusten sijoittuminen laajalle alalle. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa ei tulla osoittamaan seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita, jotka ovat saaneet maakuntakaavaprosessin aikana kielteisen lausunnon puolustusvoimilta. Mikäli tulevaisuudessa tuulivoima-alueiden sijoittuminen tällä hetkellä ilmavalvonnan osalta kriittisille alueille mahdollistuu, esimerkiksi teknologian kehittymisen ja mahdollisten kompensatioalueiden perusteella, käsitellään mahdolliset uudet tuulivoima-alueet uudessa maakuntakaavaprosessissa TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa tunnistettujen alueiden pohjalta. Ehdotukseen ei myöskään nosteta erillisellä tv-reservialuumerkinnällä seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita, jotka ovat muista syistä tämänhetkisten selvitysten mukaan mahdottomia toteuttaa.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa jatketaan tv-alueiden rajausten tapauskohtaista tarkastelua valmisteluvaiheessa saadun palautteen, valmistuneiden maakunnallisten selvitysten, työneuvotteluiden ja vaikutusten arvioinnin kautta. Myös erillisten tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyn aikana saatuja selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään. Selvitykset tuovat taustatietoa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden yhteisvaikutusten arviointiin. Ehdotusvaiheessa tarkastellaan uusien selvitysten kautta kaikkia luonnoksessa osoitettuja tv-alueita sekä TUULI-hankkeen sijainninhajausmallin (SOM) perusteella ehkä-alueiksi luokiteltuja alueita, joita ei ole nostettu maakuntakaavakartalle luonnosvaiheessa. Ehdotusvaiheessa jokaisesta vaihemaakuntakaavakartalla esitettävästä tv-alueesta laaditaan yksityiskohtainen kohdekuvaus/kohdekortti, jossa avataan vaikutusten arviointia ja yhteisvaikutuksia laadittujen selvitysten kautta ja esitetään tv-alueen suunniteltu sähkönsiirto silloisen hanketilanteen perusteella.

Seudullisesti merkittävää uutta tuulivoimarakentamista ei osoiteta energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa linnuston päämuuttoreitin alueelle. Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan tarkemmassa suunnittelussa harkita pienimuotoisempaa tuulivoimarakentamista tai uusiutuvan energian eri muotoja yhdisteleviä ratkaisuja myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja. Linnuston päämuuttoreitillä sijaitsevien tuulivoimapuistojen saavuttaessa käyttöikänsä lopun, alueiden uudelleen rakentamista käsitellään voimassa olevan yleiskaavan, sen mahdollisen muutostarpeen ja sen hetkisen luvitusmenettelyn kautta.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa tarkistetaan alueen erityisominaisuutta kuvaavan merkinnän ”Tuulivoimaloiden alue” (tv-x) selitystä. Yleismääräystä ”Tuulivoimaloiden rakentaminen” tarkistetaan siten, että yleismääräyksessä huomioidaan kaikki laaditut uudet selvitykset, jotta ne ohjaavat tarkempaa tuulivoimasuunnittelua. Samoin tarkastellaan luonnoksessa käytettyjen maatuulivoima-alueiden kaavamerkintöjen (tv-1- ja tv-3) eriyttämisen tarpeellisuutta sekä merkintöjen sisältöä ja kaavamääräyksiä.

Kaava-asiakirjoihin tehdään tarvittavat tarkistukset koskien pohjavesialueita ja perinnebiotooppeja, ja uusin selvitystieto viedään kaavaehdotukseen. Pohjaveden suojelu perustuu Suomessa keskeisesti ympäristönsuojelulain ([YSL, 527/2014](#)) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon ja maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta. Pohjaveden pilaamiskiellon mukaan pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa. Pilaamiskielto on ehdoton. Vaihemaakuntakaavaluonnoksessa osoitetaan ELY-keskuksen uudelleen luokittelemat pohjavesialueet (1-, 2-luokat, lisämerkintä E, poikkileikkausajankohta 31.3.2022).

Museoviraston käynnissä olevassa hankkeessa määritellään manner-Suomen merkittävimmät arkeologiset kohteet. VARK-hanke ([Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet](#)) valmistuu

museoviraston nettisivujen mukaan vuonna 2023. Pohjois-Pohjanmaan liitto antoi lausunnon kuulemisvaiheessa 13.4.2023. VARK-aineisto liitetään mukaan julkiseen ehdotusvaiheeseen, mikäli kohdekokonaisuus valmistuu ennen sitä.

Seudullisesti merkittävän ampumarata-alueen tilanne selvitetään Oulujokilaakson osalta (jää kesken 2. vaihemaakuntakaavassa). Nykyisin ampumarata sijaitsee Muhoksella pohjavesialueella ja Utajärvellä asutuksen lähellä, joten niitä ei voi kehittää seudullisesti merkittäviksi kokonaisuuksiksi. Mahdollinen melualueselvitys tarpeen, mikäli sopiva uusi alue löytyy.

Aikaisemmissa vaihemaakuntakaavoissa käsiteltyjen teemojen osalta pidetään tarvittaessa työneuvotteluita kyseisten kuntien kanssa, ja selvitysten riittäessä kaavamerkinnot voidaan lisätä Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheeseen.

Valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen laaditut tarkemmat vastineet käsitellään maakuntahallituksessa 5.6.2023. Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue jatkaa työtä luonnosvaiheen palautteen tarkemman tarkastelun sekä käynnissä olevien ja jo laadittujen selvitysten, viranomaisyhteistyön ja työneuvotteluiden kautta. Myös erillisten tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyn aikana saatuja selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään. Ehdotusvaiheessa täydennetään kaavamerkintöjen ja kaavamääräysten sisältöä tarkentuneen tiedon perusteella. Vaihemaakuntakaavan suunnittelua jatketaan yhteisvaikutusten arvioinnin kautta ehdotusvaiheen kaavakartan ja muiden asiakirjojen laatimiseen. Tavoiteaikataulun mukaan vaihemaakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemiseen syksyllä 2023. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään loppuvuodesta 2023, ja julkinen ehdotusvaiheen kuuleminen alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen ja -valtuustoon vuoden 2024 aikana.

Maakuntavaltuuston 29.5.2023 kokouksen jälkeen pidettiin infotilaisuus, jonka teemana oli ”Energiamurros ja maankäytön suunnittelu Pohjois-Pohjanmaalla”. Tilaisuudessa valtuutetut linjasivat maakunnan strategista tulevaisuuskuva.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan muutettu esitys

Merkitään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheen valmisteluvaiheeseen palautteeseen laaditut vastineet ja päivitetty etenemisaikataulu tiedoksi, ja maakuntahallitus käy lähetekeskustelun jatkokyöistä. Hyväksytään vastineet ehdotusvaiheen suunnittelutyön periaatteiksi.

Vastineet ja maakuntahallituksen pöytäkirjaote toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamosta

sähköpostitse tiedoksi kaikille lausuntopyynnön saaneille ja mielipiteen antajille, joiden sähköpostiosoite on toimitettu kirjaamoon tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan muutetun esityksen mukaisesti.

Kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.24.

Kokous jatkui klo 13.15 ja todettiin, että paikalla oli 10 maakuntahallituksen jäsentä.

Mkh 14.11.2023 § 164

Asian esittely

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on työstänyt Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan aineistoja edelleen kohti maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaista (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemista.

Maakuntahallitukselle esitellään kokouksessa seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden suunnitteluratkaisujen periaatteet esimerkkitapausten kautta ja sähkönsiirron tilannekatsaus. Viranomaiskuulemisaineisto tulee maakuntahallituksen käsittelyyn 19.12.2023, ja nähtäville asettamisen tavoiteaika on tammi-helmikuussa 2024.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus merkitsi asian tiedoksi.

Jari Nahkanen poistui kokouksesta tämän asiakohdan aikana klo 12.29.

Mkh 19.12.2023 § 178

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (maankäyttö- ja rakennusasetus MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomaislausuntokierrokseen. Lainsäädännön mukaan maakuntakaavaehdotuksesta on ennen nähtäville asettamista pyydettävä lausunto: 1) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta; 2) niiltä kunnilta, joita asia koskee; 3) kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitolta; 4) tarpeen mukaan muilta maakuntakaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä; 5) niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee. Tämä kuulemiskierros ei ole julkinen, joten lausunnot pyydetään ainoastaan niiltä tahoilta, jotka sisältyvät asetuksen kirjaukseen. Saatuihin lausuntoihin laaditaan vastineet, jotka käsitellään maakuntahallituksessa. Mahdollisiin saapuviin mielipiteisiin kaava-aineistosta ei anneta vastineita.

Vaihemaakuntakaavakartalla esitetään seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (maatuulivoima tv-1 ja merituulivoima tv-2), sähkönsiirron ratkaisut, liikennejärjestelmää koskevat muutokset, pohjavesialueiden päivitykset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päivitysinventointi), valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitykset (VAMA 2021, Valtioneuvoston päätös 18.11.2023, ympäristöministeriö), perinnebiotooppikohteiden päivitykset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus, 2019-2023), kaasuputken yhteystarve kehittämisperiaatemerkinällä sekä teollisuus- ja varastoalueita (t-1 seudullisesti merkittävän biojalostamojen alue; t-2 seudullisesti merkittävän uusiutuvan energiantuotannon jatkojalostuksen edellyttämien kemiallisten prosessien tuotantolaitosten alue). Maakuntakaavamääräyksiä annetaan tuulivoimaloiden ja aurinkovoimaloiden rakentamisen yleismääräysten lisäksi rakentamisrajoituksesta ja energiateollisuuteen liittyen vaara-alueen sisältävistä erityistoiminnoista.

Tuulivoimaa koskevat merkinnät ovat tarkentuneet merkittävästi ehdotusvaiheessa, kun yhteisvaikutusten arvioinnissa on ollut käytössä laadullisia selvityksiä ja tarkempaa hankekohtaista selvitystietoa. Tuulivoiman ja energiansiirron teemakartalla esitetään viranomaisehdotusvaiheen kokonaisuus Pohjois-Pohjanmaan ja maakuntarajan läheisyydessä olevien naapurimaakuntien tuulivoima-alueiden osalta (kaavaselostuksen LIITE 1). Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kohdekuvauksissa on avattu ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun vaikuttaneita kokonaisuuksia (LIITE 2). Kohdekuvauskokonaisuudessa on myös Pohjois-Pohjanmaan kuntakohtainen kooste tv-alueista.

Tämän viranomaislausuntokierroksen jälkeen valmistuvat vielä EMMI-hankkeen (*Energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla*) jälkimmäinen, ilmastovaikutusten arviointia

koskeva työpaketti (2/2024) sekä Natura-alueiden suojeluperusteena olevien lajien tarkastelu suhteessa vaihemaakuntakaavan tv-alueisiin ja suojelualueiden ekologisen verkoston selvitys (4/2024). Naturatarkastelun tulokset ja valtakunnallisista selvityksistä etenkin merialueilla käynnissä olevat sensitiivisten lajien tarkastelut vaikuttavat julkisen ehdotusvaiheen suunnitteluratkaisuihin. Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK) tuodaan maakuntakaavakartalle valtioneuvoston hyväksyttyä kohdeluettelon.

Julkiseen ehdotusvaiheeseen (MRL 65 §) edetään loppuvuodesta 2024, ja tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn joulukuussa 2024. Vaihemaakuntakaavatyön ohella käynnissä on Pohjois-Pohjanmaan aluerakenne 2050 valmistelutyö, joka lähtee kuntakommenteille tammikuussa 2024.

Viranomaislausuntovaiheen (MRA 13 §) kaavaehdotusaineisto liitetään energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan nettisivuille. Lausuntoaineisto koostuu seuraavista asiakirjoista:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihemaakuntakaavakartta 1:300 000
- Vaihemaakuntakaavan merkinnät ja määräykset
- Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen

LIITE 1: Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto 1:300 000 (erillisliite);

LIITE 2: Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset, tv-1 ja tv-2 (erillisliite);

LIITE 3: Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet;

LIITE 4: Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan perinnebiotoopit).

- Kaavayhdistelmä (ei juridinen asiakirja): Lainvoimaiset maakuntakaavat ja energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaislausuntoehdotus 1:300 000

Maakuntahallituksen esityslistan liitteenä on viranomaislausuntovaiheen vaihemaakuntakaava-aineisto pois lukien kaavaselostuksen LIITE 3 ja maakuntakaavojen kaavayhdistelmä.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineiston (kaavaehdotuskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus liitteineen, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),
2. pyytää lausunnot asiaan kuuluvilta viranomaistahoilta ja
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen tekemään lausuntokierrokselle lähteviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineiston (kaavaehdotuskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus liitteineen, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),
2. pyytää lausunnot asiaan kuuluvilta viranomaistahoilta ja
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen tekemään lausuntokierrokselle lähteviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Maakuntahallituksen jäsen Jari Nahkanen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 11.55.

Mkh 06.05.2024 § 85

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotusvaiheen lausuntokierros järjestettiin 10.1.-23.2.2024 (MKH 19.12.2023 § 178). Osalle lausunnon antajista myönnettiin pyynnöstä jatkoaikaa, ja viimeiset lausunnot saatiin maaliskuun puolivälissä. Palautetta saatiin yhteensä 55 viranomaistaholta, näistä 27 jäsenkunnilta. Kaikilta viideltä naapurimaakuntaliitoilta saatiin lausunto, naapurimaakuntien ELY-keskuksista lausunnon antoi neljä kuudesta. Ministeriöistä lausunnot saatiin ympäristöministeriöltä, sisäministeriöltä (Rajavartiolaitos) ja puolustusministeriöltä (Pääesikunnan logistiikkaosasto). Kantaverkkoyhtiö Fingrid ei antanut lausuntoa, mutta useita työneuvotteluita on pidetty vaihemaakuntakaavan sisällöstä. Alueverkkoyhtiöiltä saatiin lausunnot Carunalta ja Elenialta. Muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 16 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin palautetta myös viranomaiskuulemiseen sisältymättömiltä tahoilta, kuten tuulivoimatoimijoilta ja kansalaisilta. Näihin ei anneta vastineita, mutta palautteeseen perehdytään suunnittelun edetessä.

Lausuntojen antajat kokivat vaihemaakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet edelleen hyvin ajankohtaisiksi ja tarpeellisiksi, ja laadittuja selvityksiä pidettiin kattavina. Pohjois-Pohjanmaan liitossa laadittujen maakunnallisten selvitysten todettiin olevan jopa

tulevaisuutta ennakoivia, harmillisena pidettiin Naturakokonaisuuden selvityksen valmistumista vasta kuulemiskierroksen jälkeen. Jäsenkuntien lausunnoista heijastuu huoli kuntatalouden tilasta. Maakuntakaava laaditaan kuitenkin maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n (MRL 5.2.1999/132) sisältövaatimusten mukaisesti siten, että sovitetaan yhteen keskenään hyvinkin ristiriitaisia kokonaisuuksia laadittujen selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella. Kuntatalousvaikutukset eivät sisälly maakuntakaavan sisältövaatimuksiin, joissa korostetaan maakunnan tarkoituksenmukaista alue- ja yhdyskuntarakennetta, alueiden käytön ekologista kestävyyttä, ympäristön ja talouden kannalta kestäviä liikenne- ja teknisen huollon järjestelyitä, vesi- ja maanavesvarojen kestävää käyttöä, maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimista sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyttä. Viranomais ehdotusvaiheessa on otettu huomioon laaditut maakunnalliset selvitykset ja hankkeiden yhteisvaikutukset, minkä perusteella tv-alueiden rajauksia on tutkittu. Lisäksi lainsäädäntö määrittää kansallisen turvallisuuden huomioimisen alueidenkäytössä erityiseksi reunaehdoksi (MRL 4 a §): ”Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä.”

Tämän vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoiman mahdollistava tv-merkintä on alueen erityisominaisuutta kuvaava eli käytännössä tarkemman suunnittelun mahdollistava merkintä, ei tarkka aluerajaus. Kuntakaavoituksessa tuulivoimaloiden alue täsmentyy tarkempien, voimalakohtaisten selvitysten perusteella (mm. melu- ja välkemallinnukset, havainnekuvat). Vaikutusten arviointia laadittaessa erillisessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) yhtenä vaihtoehtona tutkitaan maakuntakaavan mukainen tv-alue, jota verrataan muihin vaihtoehtoihin, jolloin saadaan tarkempaa tietoa toteuttamisen vaikutuksista. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa laaditut selvitykset kuten maisemaselvitys, maakotkaselvitys ja keväällä valmistuva Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys ja näissä selvityksissä annetut ohjeistukset on huomioitava tuulivoimayleiskaavoja laadittaessa.

Lausuntopalautteessa saatiin esityksiä mm. tuulivoiman ja aurinkovoiman yleismääräysten, sähkönsiirron ja merituulivoiman merkintöjen selityksen tarkentamisesta, uusiutuvan energian kokonaisuudesta (kaasuputken yhteystarpeen yleispiirteistäminen ja jatkaminen sisämaahan, t-2 -merkinnän perusteiden pohtiminen), ekologisen yhteystarpeen merkitsemisestä kaavakartalle (viranomais ehdotusvaiheessa esitettiin selostuksen liitekartalla) ja liikennejärjestelmän tarkennuksista. Lapin ja Kainuun maakuntakaavoissa on esitetty pääradan yhteystarve välillä Kontionmäki-Kemijärvi, ja sitä pyydetään merkitsemään myös tähän vaihemaakuntakaavaan. Sähkönsiirtokokonaisuus nousi esille jokaisessa lausunnossa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus nosti esille myös kantaverkon liityntäpisteiden vaikutusten arvioinnin puutteet, tällä hetkellä Fingrid

tutkii sähköasemien sijainnin pistemäisesti ja lähinnä teknis-taloudellisesti, liityntäjohtojen vaikutusten arviointi jää hanketoimijoiden ja kuntakaavoituksen vastuulle. Seudullisesti merkittävän tuulivoiman osalta saatiin esityksiä tv-alueiden poistamisesta (poronhoito, luonnon monimuotoisuus, viherysteystarpeet, maisema) ja niiden lisäämisestä tai laajentamisesta (kunnat, tuulivoimayhdistys). Käytännössä kaikkien hankealueiden merkitseminen kaavakartalle on mahdotonta, sillä tuulivoimatoimijoiden tutkimat tuulivoima-alueet ovat huomattavan laajoja, ja toteutuvat hankekohtaisten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin jälkeen yleensä huomattavasti pienempinä kokonaisuuksina kuin alkuperäinen hankealue.

Valmistunut EMMI-hankkeen työpaketti 2 esiteltiin maakuntahallitukselle 15.4.2024. Yleispiirteinen Natura-alueita koskeva selvitys, jossa tarkastellaan Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueille tuulivoimarakentamisesta kohdistuvia vaikutuksia ja Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa esitellään 10.6.2024 maakuntahallituksessa. Nyt laadittavana oleva maakuntakaavan Natura-alueita koskeva selvitys ei poista yksittäisten hankkeiden Natura-arviointivelvollisuutta. Ekologiset yhteydet on huomioitava kaavoituksen jokaisella tasolla, maakuntakaavassa, yleiskaavassa ja asemakaavassa. Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys lähetetään sen valmistumisen jälkeen tutustuttavaksi ja kommentoitavaksi asiaa käsitteleville viranomaisille. Kommentointi ajoitetaan tapahtuvaksi ennen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavunkaavan toista viranomaisneuvottelua 17.6.2024.

Viranomaislausuntokierroksen tavoitteena oli saada palaute selvityksiin ja vaikutusten arviointiin perustuvasta kokonaisuudesta, jotta suunnittelussa päästään eteenpäin. Maakuntakaavatiimi jatkaa palautteen ja viimeisten selvitysten sisällön vaikutusten käsittelyä julkisen ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun työneuvotteluiden sekä tapauskohtaisten tarkastelujen ja vaikutusten arvioinnin kautta. Kesäkuussa maakuntavaltuustossa pidetään tilannekatsaus vaihekaavunkaavasta ja maakuntahallituksessa linjataan julkisen ehdotusvaiheen suunnitteluratkaisuja. Tavoitteena on saada lopullinen kaavaehdotus maakuntahallituksen käsittelyyn ja sitä kautta julkisesti nähtäville elokuussa.

Viranomaisehdotusvaiheen lausuntokooste ja palautteeseen laaditut vastineet ovat maakuntahallituksen esityslistan liitteenä, samoin palautteen mukaisesti päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Vastinekoosteen alussa on tiivistelmä ja yleisvastine sivuilla 4-11, muutoin vastineet on kirjoitettu kyseisen lausunnon viereen. Pidetyt viranomais- ja kuntatyöneuvottelut on kirjattu vastineisiin.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen palautteen,
2. hyväksyä siihen annetut vastineet ja
3. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastualueen viimeistelemään vastineasiakirjan.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. merkitä tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen palautteen,
2. hyväksyä siihen annetut vastineet ja
3. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastualueen viimeistelemään vastineasiakirjan.

Maakuntahallituksen jäsen Juha Pylväs saapui kokoukseen tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 9.37.

Mkh 10.06.2024 § 108

Asian esittely

Maakuntahallituksen esittämillä täydennyksillä viimeistelty viranomais ehdotusvaiheen lausuntokooste ja vastineet toimitettiin lausunnon antaneille ja lausuntopyynnön saaneille tahoille 16.5.2024 sähköpostitse Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamosta, ja asiakirja liitettiin vaihemaakuntakaavan julkisille verkkosivuille.

Suunnittelun ja osaamisen vastualue on jatkanut julkisen ehdotusvaiheen valmistelua saadun palautteen ja työneuvotteluiden kautta. Selvitys Natura 2000 -verkostoon kohdistuvien riskien tunnistamisesta on saatu valmiiksi, ja se esitellään maakuntahallitukselle erillisessä pykälässä. Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden tutkimista on jatkettu näiden pohjalta. Maakuntahallitukselle esitellään alustavia kaavaratkaisujen periaatteita kokouksessa

jatkovalmistelun pohjaksi. Lisäksi käydään keskustelua muista maakuntahallituksen ohjausta edellyttävistä kokonaisuuksista (mm. seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen koko, kaasuputken yhteystarve -kehittämisperiaattemerkintä, ekologinen yhteystarve ja tuulivoimarakentaminen, Koillisradan yhteystarve).

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus käy lähetekeskustelun kaavaratkaisun periaatteista ja ohjeistaa jatkosuunnittelua.

Päätös

Maakuntahallitus kävi lähetekeskustelun kaavaratkaisun periaatteista ja ohjeisti jatkosuunnittelua.

MYR:n puheenjohtaja Matti Heikkilä poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.22 sekä maakuntahallituksen jäsenet Marjut Lehtonen ja Jari Männikkö klo 14.30.

Mkh 17.09.2024 § 145

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt ehdotusvaiheen julkiseen kuulemiseen (MRL 65 §, MRA 12 §). Kaava-alueen kuntien jäsenillä ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Muistutus on toimitettava maakunnan liitolle ennen nähtävänäoloajan päättymistä.

Kaavaehdotusta esitellään verkkotilaisuudessa to 3.10.2024 klo 17-18:30. Linkki tilaisuuteen tulee liiton verkkosivulle, ja esittely tallennetaan. Lisäksi järjestetään kolme kaavakahvilaa, joissa kaavaa valmistelleet asiantuntijat ovat tavattavissa ja vastaavat kysymyksiin (ma 30.9. Haapavesi, ti 8.10. Pudasjärvi ja Oulu).

Maakuntahallitukselle järjestettiin iltakoulu vaihemaakuntakaavasta torstaina 8.8.2024. Tuolloin käytiin läpi:

- kaavaratkaisun periaatteet,
- Naturen riskiarvioinnin ja ekologisen verkoston vaikutukset kaavaratkaisuun,
- seudullisesti merkittävän tuulivoiman kokoluokka (säilytetään 10 tai useampia tuulivoimaloita),
- tuulivoimarakentamisen yleismääräyksen tarkentuminen,
- tuulivoiman kokonaistarkastelu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa,
- kaasuputken yhteystarvemerkinän yleispiirteistäminen,
- liikennejärjestelmän tieverkkoa koskevat tarkistukset,
- seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden rajausmuutokset viranomaisehdotuksen jälkeen käytiin läpi aluekohtaisesti: maa-alueilla (tv-1) 35 aluetta pysyy ennallaan, 10 aluetta laajenee, kuusi supistuu ja kuusi poistuu; merialueilla (tv-2) yksi alue supistuu, ja
- vaihemaakuntakaavan eteneminen.

Maakuntahallituksen iltakoulussa käytiin lisäksi läpi kansainvälisen kuulemisen periaatteet ja menettely. Tässä vaihekaavassa kuuleminen järjestetään samaan aikaan ehdotusvaiheen kuulemisen kanssa, mutta kuitenkin hallinnollisesti erillisenä menettelynä. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimittaa pyynnön kansainvälisen kuulemismenettelyn käynnistämisestä ja lopullisen kaava-aineiston tarvittavine käänöksineen virallisella kirjeellä Suomen ympäristökeskukseen (SYKE), joka valmistelee ja lähettää englanninkielisen notifikaatiokirjeen Ruotsille. Suomen ympäristökeskus lähettää Ruotsilta saamansa vastauksen ja mahdollisen palautteen Pohjois-Pohjanmaan liitolle mahdollisimman pian ne vastaanotettuaan.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on jatkanut julkisen ehdotusvaiheen kaava-asiakirjojen viimeistelyä, ehdotusaineisto on esityslistan liitteinä. Ehdotusvaiheen (MRL 65 §, MRA 12 §) kaava-aineisto liitetään energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan nettisivuille, ja jäsenkuntien kirjaamoihin toimitetaan tiedote ennen kuulemistä.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaihe koostuu seuraavista asiakirjoista (kaikissa päiväys 9.9.2024):

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Vaihemaakuntakaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)

- Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinät
- Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinät

Vaihemaakuntakaavan merkinät ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)

Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen (liitteet 3 ja 4 selostuksen lopussa)

LIITE 1 Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto (1:300 000, erillisliite)

LIITE 2 Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset maa- ja merialueilla (erillisliite)

LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E

LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit

LIITE 5 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavaehdotus (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. asettaa kaavaehdotuksen MRL 65 § ja MRA 12 § mukaisesti julkisesti nähtäville,
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään kaava-aineistoon teknisluontoisia korjauksia ja
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Paula Himanen esitti keskustelun aikana, että Nuunajärven tuulivoimapuiston merkintä poistetaan kaavaehdotuksesta. Puheenjohtaja totesi, että koska esitystä ei kannatettu, se raukeaa.

Paula Himanen esitti keskustelun aikana, että liitteen 5 Ehdotus merkinnät ja määräykset -liitteestä sivun 18 viimeisestä kappaleesta poistetaan sanat "lähtökohtaisesti" ja "ensisijaisesti", sivun 19 ensimmäisen kappaleen sana "laajamittainen" poistetaan sekä sivun 20 lause "Aurinkovoimaloiden suunnittelua ja toteuttamista on vältettävä luonnontilaisille ja metsäisille alueille" korvataan tekstillä "Aurinkoenergiahankkeiden osalta on pidettävä huoli siitä, että voimalat sijoitetaan luontoarvoiltaan vähäisiin ympäristöihin." Puheenjohtaja totesi, että koska esityksiä ei kannatettu, ne raukeavat.

Maakuntajohtajan päätösesitys hyväksyttiin.

Paula Himanen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Merkittiin, että Matti Heikkilä poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Mkh 19.11.2024 § 185

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavakuntakaavaehdotuksen julkinen kuuleminen (MRL 65 §, MRA 12 §) pidettiin 23.9.-24.10.2024 välisenä aikana. Kuntiin lähetettiin tiedote kaavan nähtäville asettamisesta 18.9. ja kuulutus julkaistiin 20.9.2024.

Palautetta saatiin kuulemisaikana miltei 150, yhteensä 123 osalliselta, joista osa toimitti useita muistutuksia. Maakunnan 30 kunnasta muistutuksen jätti kolmetoista, yksi kannanotto saatiin seudulliselta kehittämiskeskukselta (NIHAK). Naapurimaakuntaliitoista kannanotot saatiin Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja Lapin liitosta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lisäksi palautetta saatiin Etelä-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin ELY-keskuksista, lähinnä koskien Natura-riskiarviointia ja luonnonsuojelulain 35 §:n huomioimista. Muilta viranomaistahoilta saatiin kuusi muistutusta: Fingrid Oyj, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus (Luke), Metsähallitus, Paliskuntain yhdistys ja Pohjois-Pohjanmaan museo, tämän lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla (Tukes) ei ollut huomautettavaa kaavaratkaisusta. Yhdistyksiltä ja yhteisöiltä saatiin kuulemisaikana 28 muistutusta, yksityishenkilöiltä ja yrityksiltä kirjattiin yhteensä 55 mielipidettä, osa yhteiskannanottoina. Lisäksi muistutuksia saatiin yhteensä 14 tuulivoimatoimijalta, osalta toimijalta useampia, eri tuulivoima-alueita koskevia.

Kansainvälisen kuulemisen osalta Suomen Ympäristökeskus toimitti Ruotsista saamansa palautteen koskien Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihehuuuntakaavaa keskiviikkona 30.10.2024.

Ruotsin ympäristönsuojeluviraston (Naturvårdsverket) mukaan Ruotsi vastaanotti kuulemisilmoituksen 23.9.2024 ja asiakirjat jaettiin Ruotsissa lausuntokierrokselle valtion virastoille, lääninhallitukselle, kunnille, kansalaisjärjestöille ja yleisölle 27. 9.–25.10.2024 väliseksi ajaksi. Ilmoitus ja kuulemisasiakirjat julkaistiin myös Ruotsin ympäristönsuojeluviraston verkkosivustolla. Palautetta saatiin kahdeksalta taholta: Trafikverket, Sjöfartsverket, Energimyndigheten, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Sametingen/Sámediggi, Länsstyrelsen Norrbotten, Haparanda ja BirdLife Sverige. Ruotsin ympäristönsuojeluvirasto on laatinut yhteenvedon saaduista palautteista, mutta huomauttaa, että palaute tulee ottaa huomioon kokonaisuudessaan.

Maakuntahallitus käsittelee palautekoosteen kokouksessaan 19.11.2024 ja käy asiasta evästyskeskustelun. Palautekooste (lausunnot ja muistutukset), Ruotsin vastaus kansainväliseen kuulemiseen sekä Ruotsissa kuulemisaikana annetut lausunnot ovat tämän kokousasian liitteenä. Muistutuksia jättäneiden yksityishenkilöiden nimet ja kiinteistötunnukset on henkilötietolain nojalla

poistettu koosteen julkisesta versiosta, samoin on poistettu palautteessa salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen kokouksessa. Saatuihin muistutuksiin laaditaan vastineet kaavatyön edetessä.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi, p. 040 685 4015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä julkisen ehdotusvaiheen palautteen tiedoksi,
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen jatkamaan valmistelutyötä käydyn evästyskeskustelun pohjalta ja
3. esittää maakuntavaltuustolle, että merkitsee tiedoksi tilannekatsauksen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavasta.

Päätös

Keskustelun aikana Kaarina Kailo esitti, että Yli-lissä otettaisiin suunniteltujen tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen huomioon siten, etteivät ne aiheuta merkittävää häiriötä asutukselle. Puheenjohtaja totesi esityksen raukeavan kannattamattomana.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Merkittiin, että Jari Männikkö poistui asian käsittelyn aikana. Martti Turunen poistui asian käsittelyn jälkeen.

Maakuntahallituksen esitys

Maakuntavaltuusto merkitsee tiedoksi tilannekatsauksen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavasta.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin, että Tiina Junttila, Tarmo Hirvelä ja Päivi Saukko poistuivat asian käsittelyn aikana klo 12.06. Vesa Riekkö poistui asian käsittelyn aikana klo 12.14. Jarmo Husso, Sami Pikkuaho, Marko Salmela ja Risto Päckilä poistuivat asian käsittelyn aikana klo 12.15. Marja-Leena Kemppainen poistui asian käsittelyn aikana klo 12.17.

Mkh 10.02.2025 § 5

Selostus asiasta

Marras-joulukuun 2024 aikana maakuntahallituksen 19.11.2024 ohjauksen pohjalta käytyjen työneuvotteluiden ja juridisten arviointien päädyttiin järjestämään uusi ehdotusvaiheen julkinen kuuleminen. Maakuntavaltuustolle annettiin tilannekatsaus kaavatilanteesta 9.12.2024 (§ 23). Kaavaratkaisusta on laadittu Natura 2000 -riskiarvioinnin päivitys, joka täydentää aikaisempaa viranomaisehdotusvaiheesta tehtyä riskiselvitystä (MKH 10.6.2024 § 107).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen ehdotusvaiheen (AKL/MRL 65 §, MRA 12 §, MRA 32 §) kuulemisaineisto on valmisteltu. Aineisto käsitellään maakuntahallituksessa 10.2.2025 yhdessä ensimmäisen ehdotusvaiheen kuulemisen aikana saadun palautteen vastineiden käsittelyn kanssa. Kaavaratkaisua on muutettu seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden osalta Natura-riskiarvioinnin päivitykseen perustuen. Verrattuna ensimmäiseen ehdotusvaiheen kuulemiseen maa-alueilta on poistettu viisi tuulivoima-aluetta (tv-1) ja rajaumuutoksia on tehty 20 alueeseen, 26 tv-aluetta säilyy muuttumattomana. Poistuvat alueet osoittautuivat riskiarvioinnin jälkeen liian pieniksi täyttääkseen seudullisuuden kriteerit (pinta-ala alle 7 km²). Aikaisemmista vaihekaavoista säilyy edelleen lainvoimaisena 48 maatuulivoima-aluetta (tv-1). Perämeren aluevesillä on pienennetty kolmea merituulivoima-aluetta (tv-2), kaksi aluetta säilyy ennallaan. Tuulivoimaa koskevien muutosten lisäksi kaava-aineistoon on tuotu loppuvuodesta 2024 hyväksytyt

valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet Pohjois-Pohjanmaalla (VARK 2024, valtioneuvosto 7.12.2024) ja sähkönsiirtomerkintöjä on tarkistettu.

Uusi julkinen kuuleminen järjestetään helmi-maaliskuussa 2025. Julkisessa ehdotusvaiheessa ei enää erikseen pyydetä lausuntoja, mutta kaava-alueen kuntien jäsenillä ja muilla osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Muistutus on toimitettava maakunnan liitolle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Muistutuksiin laaditaan vastineet, jotka toimitetaan niiden antajille. Tavoitteena on saada kaavaehdotus hyväksyntäkäsittelyyn toukokuussa 2025, joten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin kautta tehtyyn kaavaratkaisuun on mahdollista tehdä ainoastaan teknisluontoisia tarkistuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain nimike muuttui 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölainsäädännön sisältö säilyi ennallaan. Kaavaprosessin lainmukaisuutta arvioidaan alueidenkäyttölain (AKL [5.2.1999](#)) säästöjen pohjalta. Alueidenkäyttölain uusi sisältö on edelleen valmistelussa, tavoitteena on saada uusi laki voimaan 1.1.2026.

Kaavaehdotusta esitellään verkkotilaisuudessa tiistaina 18.2.2025 klo 17-18:30. Linkki tilaisuuteen tulee liiton verkkosivulle, ja esittely tallennetaan. Lisäksi järjestetään kaksi kaavakahvilaa, joissa kaavaa valmistelevat asiantuntijat ovat tavattavissa ja vastaavat kysymyksiin (keskiviikko 19.2. Kärämäki ja torstai 20.2. Oulu klo 15-17).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavavaiheen toinen julkinen ehdotusvaihe koostuu seuraavista asiakirjoista, jotka ovat tämän asiakohdan liitteenä (kaikissa päiväys 3.2.2025):

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihekaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)
 - Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinnot
 - Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinnot
- Vaihekaavavaiheen merkinnot ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)
- Vaihekaavavaiheen selostus liitteineen (liitteet 3 - 5 selostuksen lopussa)
- LIITE 1 Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto (1:300 000, erillisiite)
- LIITE 2 Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset maa- ja merialueilla (erillisiite)
- LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E
- LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit

- LIITE 5 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024)
- LIITE 6 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavaehdotus (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

Uuden ehdotusvaiheen nähtäville asetettavien kaava-asiakirjojen ja vastinekoosteen lisäksi tämän asiakohdan liitteenä on raportti, jonka johtopäätöksissä on kooste (Luonto Pihlaja Oy, ent osk Latvasilmu) vaihemaakuntakaavan uuden ehdotuksen suhteesta luonnonsuojelulain (9/2023 34 §) mukaiseen heikentämiskieltoon. Uusi kaavaratkaisu ei merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, joten tämän vaihemaakuntakaavan osalta ei synny luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointivelvollisuutta. Päivitys laadittiin kesällä 2024 valmistuneeseen Natura 2000 -verkoston suojeluperusteisiin ja suojelualueverkostoon kohdistuneeseen riskiselvitykseen. Päivitys (Luonto Pihlaja Oy, 2/2025) perustuu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen julkisen kuulemisen kaavaratkaisuun, arvioinnissa uutta aineistoa on ainoastaan vaihemaakuntan uusi ehdotusvaiheen kaavaratkaisu tuulivoima-alueista ja sähkönsiirrosta. Riskiselvityksen päivitys noudatti samoja menetelmiä ja luokituksia, jotka on kuvattu tarkasti ensimmäisessä raportissa (<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/#naturariskit>).

Vaikutusten arviointia on tarkennettu siten, että kaavaselostuksessa esitetään kooste laadittujen kattavien selvitysten huomioimisesta kaavaratkaisussa. Uusi vaihemaakuntakaavaratkaisu on Natura-alueverkoston suojeluperustelajien kannalta mahdollinen. Muutoksilla tuulivoima-alueisiin on huomattavasti vähennetty kokonaisvaikutusten määrää ja vaikutettu niihin kohteisiin, joihin jo tässä vaiheessa arvioitiin kohdistuvan suurta riskiä merkittävien haitallisten vaikutusten muodostumiselle. Natura-riskiselvityksen päivityksen tuloksena voidaan todeta, että toisen ehdotusvaiheen kuulemisessa osoitettavat uudet seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet eivät ylitä merkittävän riskin rajaa etäisyys- tai Natura-alueiden pinta-alavähennyksen kriteereillä.

Huomioitavaa on, että tämän Natura-riskiarvioinnin päivityksen tulos ei poista hankekohtaista Natura-arvioinnin velvoitetta. Vaikka maakuntakaavan tv-alue olisi muuttunut tai poistunut kaavaehdotuksesta, voi samalla tai lähialueella olla vireillä tai jo rakentuneena tuulivoimahanke. Tällöin hankkeiden yhteisvaikutus ei välttämättä ole muuttunut, vaikka vaihemaakuntakaavaratkaisun vaikutus olisikin vähentynyt. Tuulivoimakaavoituksen kokonaisuuden mittakaava ja riskit luonnon monimuotoisuudelle ovat kuitenkin edelleen suuret. Maakuntakaavan ja sen tuulivoimarakentamisen yleismääräyksen ohjaava vaikutus tarkempaan suunnitteluun on erittäin tärkeä vaikutusten lieventämiseksi energiantuotannon ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen yhteensovittamisessa.

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 6854015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä Natura 2000 -verkostoon kohdistuvan riskiselvityksen päivitys tiedoksi,
2. hyväksyä ensimmäisen ehdotusvaiheen julkisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet,
3. asettaa kaavaehdotuksen AKL/MRL 65 §, MRA 12 § ja MRA 32 § mukaisesti uudelleen julkisesti nähtäville,
4. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään teknisluontoisia korjauksia ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista ja
5. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Päätös

Maakuntajohtaja teki kokouksessa muutetun päätösesityksen:

"Maakuntahallitus päättää

1. merkitä Natura 2000 -verkostoon kohdistuvan riskiselvityksen päivityksen tiedoksi,
2. hyväksyä ensimmäisen ehdotusvaiheen julkisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet,
3. asettaa kaavaehdotuksen AKL/MRL 65 §:n, MRA 12 §:n ja MRA 32 §:n mukaisesti uudelleen julkisesti nähtäville,
4. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään teknisluontoisia korjauksia ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista,
5. lisätä kaavaehdotukseen uusiutuvan energian jatkojalostuksen mahdollistavat merkinnät (t-2) Kalajoen Jylkkään sekä Muhoksen Leppiniemeen,
6. korvata kaavaselostuksen kohdan 7.3.1. virkkeen "Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden tai periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista." virkkeellä "Seudullisesti merkittävän tuulivoimaosayleiskaavan voi laatia myös maakuntakaavojen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle riittäviin selvityksiin perustuen, mikäli laadittava kaava ei ole ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden tai periaatteiden kanssa, eikä kaava vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista." ja
7. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa."

Keskustelun aikana Kaarina Kailo esitti, että Nurmesnevan ja Hautakangas/Harvakankaan tuulivoima-alueet palautetaan osaksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaa 17.9.2024 kokouksessa esitetyn mukaisesti. Esitystä ei kannatettu, joten puheenjohtaja totesi sen raukeavan.

Maakuntajohtajan muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

Merkittiin, että pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa lukemalla se ääneen.

Mkh 07.04.2025 § 43

Selostus asiasta

Kesäkuussa 2024 pidetyssä viranomaisneuvottelussa kävi ympäristöministeriön puheenvuorossa ilmi, että Suomen ympäristökeskus (SYKE) edellyttää alueidenkäyttölain 26a luvun mukaista kansainvälistä kuulemismenettelyä Ruotsin valtioon kohdistuvien mahdollisten ympäristövaikutusten takia. SYKE on toiminut kansainvälisen kuulemisen toimivaltaisena viranomaisena vuoden 2023 alusta, aikaisemmin vastuuviranomainen oli ympäristöministeriö, joka ei edellyttänyt kuulemista aikaisemmissa kaavavaiheissa.

Valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia säätelee ns. Espoon sopimus (Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context). Kansainvälinen kuuleminen järjestettiin samanaikaisesti Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan julkisen kuulemisen kanssa syys-lokakuussa 2024. SYKEN hallinnoima kuuleminen oli erillinen maakuntakaavaprosessiin sisältyvästä kuulemisesta, mutta sen prosessi, aineistot, sisältö, saatu palaute ja vaikutukset kaavaratkaisuun on koottu vaihemaakuntakaavaselostuksen lukuun 3.6 Kansainvälinen kuuleminen. Merialueita koskeva osa kaava-asiakirjoista käännettiin ruotsiksi, ja ne toimitettiin kansainvälisen kuulemismenettelyn käynnistämispöytäkirjan kera SYKE:lle, joka vastasi viranomaisyhteydenpidosta Ruotsin ympäristöviranomaisiin (Naturvårdsverket) ja toimitti saamansa palautteen edelleen Pohjois-Pohjanmaan liitolle. Kuulemisaika Ruotsissa oli 27.9.-25.10.2024. Ruotsin vastaus kansainväliseen kuulemiseen sekä Ruotsissa kuulemisaikana annetut lausunnot käsitelty maakuntahallituksessa 19.11.2024.

Ruotsin palautteessa korostettiin kansainvälistä yhteistyötä koko Itämeren alueella. Tätä yhteistyötä ei määritetä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavalla, vaan se edellyttää Suomen, Ruotsin ja muiden Itämeren rannikkovaltioiden valtioiden välistä kommunikointia sekä talousvyöhykkeen että aluevesien osalta. Suomen aluevesillä (yleisvesialueet) merituulivoima-alueiden kilpailutus on Metsähallituksen organisoima. Yleiset vesialueet järvien ja merien pohjineen ovat Suomen valtion

omaisuutta. Poikkeuksen muodostavat Ahvenanmaan maakunnan omistamat vesialueet. Metsähallitus hallinnoi Suomen aluevesirajan sisäpuolisia valtion omistamia merialueita ja hoitaa niillä omistajan tehtäviä. Aluevesien ulkopuolella sijaitsee Suomen talousvyöhyke, jota säädellään eri periaattein. Oikeus hyödyntää talousvyöhykkeen tuulienergiaa ja tehdä siihen tähtäävää tutkimusta edellyttää valtioneuvoston lupaa (hyödyntämislupa). Oikeus hakea hyödyntämislupaa ratkaistaan kilpailutuksella. Valtioneuvosto valitsee kilpailutettavan merituulivoima-alueen työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) esittelystä.

Kansainvälisen kuulemisen palautteessa ei noussut esille uusia suunnitteluratkaisuuksiin vaikuttavia kokonaisuuksia, jotka eivät olisi aikaisemman kaavaprosessin vuorovaikutuksen myötä olleet jo keskustelussa Suomen viranomaistahojen kanssa. Ruotsi ei myöskään esittänyt tarvetta neuvotella vaihemaakuntakaavan kokonaisuudesta. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavamerkinnot ja määräykset huomioivat esille nostetut kokonaisuudet: Merituulivoimaloiden alue (t-2) merkinnän selitys, Tuulivoimarakentamisen yleismääräys ja Aurinkovoimarakentamisen yleismääräys avaavat tarkempaa suunnittelua ohjaavia periaatteita, samoin kuin vetytaloutta koskevat kaavamerkinnot ja määräykset. Palautekooste ja laaditut vastineet ovat kokousasian liitteen.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 685 4015.

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää hyväksyä ehdotusvaiheen kansainvälisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihemaakuntakaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)
 - Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinnot
 - Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinnot

- Vaihemaakuntakaavan merkinnät ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)
- Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen (liitteet 3, 4 ja 5 ovat selostuksen lopussa)
- LIITE 1 Teemakartta / Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavojen seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (tv-1 ja tv-2), tuulivoimahankkeet, luonnon monimuotoisuus ja energiansiirto (1:300 000, erillisliite)
- LIITE 2 Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset (erillisliite)
- LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E
- LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit
- LIITE 5 Luettelo / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024)
- LIITE 6 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Miura Johanna Kuukasjärvi, p. 040 685 4015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä toisen ehdotusvaiheen julkisen kuulemisen palautteeseen laaditut vastineet,
2. esittää maakuntavaltuustolle Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan hyväksymistä,
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään teknisluonteisia korjauksia ennen kaavan hyväksymistä.

Päätös

Liitteet

- Liite 1 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen ehdotusvaiheen palaute- ja vastinekooste
- Liite 2 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Liite 3 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinnot
- Liite 4 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinnot
- Liite 5 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan merkinnot ja määräykset
- Liite 6 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavaselostus ja liitteet 3-5
- Liite 7 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selostuksen liite 1 Teemakartta / Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavojen seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (tv-1 ja tv-2), tuulivoimahankkeet, luonnon monimuotoisuus ja energiansiirto (1:300 000, erillisliite)
- Liite 8 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selostuksen liite 2 Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset (erillisliite)
- Liite 9 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selostuksen liite 6 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

60

Hallintosäännön muuttaminen

Mkh 07.04.2025 § 47

Selostus asiasta

Vuoden 2024 sisäisen tarkastuksen raportissa on todettu kuntayhtymän hallintosäännössä olevan päivitys- ja tarkennustarpeita. Raportissa suositellaan, että hallintosäännön rakenne yksinkertaistettiin ja selkiytettäisiin. Toimivaltasäännöksiä suositellaan keskitettäväksi hallintosääntöön, jotta vältettäisiin tarve tehdä erillisiä toimivallan delegointipäätöksiä. Hallintosäännössä ei ole huomioitu virkarakenteesta aiheutuneita muutoksia, ja ainakin toimivalta henkilöstöasioissa tulisi päivittää nykyistä virkarakennetta vastaavaksi. Raportissa on kiinnitetty huomiota lisäksi hanketoimintaa ja avustuksia koskevien määräysten puuttumiseen. Lisäksi suosituksiin useita pykäläkohtaisia muutosehdotuksia.

Hallintosääntöön kohdistuu laajoja muutostarpeita sekä rakenteellisesti että sisällöllisesti, joten hallintosääntöä on tarkoituksenmukaista uudistaa kokonaisvaltaisesti pistemäisen päivittämisen sijaan.

Uudistusta luonnostellaan tällä hetkellä virastossa vastuualuekohtaisesti. Luonnos hallintosäännöksi on suunniteltu tuotavan maakuntahallituksen käsittelyyn toukokuun kokoukseen, kun vastuualuekohtaiset muutostarpeet on saatu täsmennettyä.

Suunniteltuja muutoksia esitellään kokouksessa.

Valmistelija

Hallintojohtaja Toni Saranpää, p. 040 685 4052

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Mkh 05.05.2025

PPL/247/00.01.00/2025

Selostus asiasta

Hallintosääntöön on valmisteltu laajoja rakenteellisia ja sisällöllisiä muutoksia, jotka perustuvat vuoden 2024 sisäisen tarkastuksen raporttiin ja päivittäisessä toiminnassa havaittuihin puutteisiin ja epätarkkuuksiin. Valmistelutyötä on tehty vastuualuekohtaisesti. Tarkastuslautakunta on lisäksi kokouksessaan 28.4.2025 § 28 valmistellut ulkoista valvontaa koskevat pykälät, kuten kuntalaki edellyttää. Pyrkimyksenä on ollut poistaa havaitut puutteet ja epätarkkuudet, vähentää määräysten tulkinnanvaraisuutta sekä kehittää hallintosäännön rakennetta. Ehdotuksessa on huomioitu Kuntaliiton hallintosääntömalli ja siihen tehdyt päivitykset niiltä osin kuin sen määräykset soveltuvat kuntayhtymään.

Muutosten laajuus huomioiden kyseessä on hallintosäännön kokonaisuudistus. Määräykset perustuvat suurelta osin nykyisiin toiminta- ja päätösvaltaoikeuksiin, joten hallintosääntöuudistuksen pyrkimyksenä ei ole merkittävästi muuttaa olemassa olevia toimivaltasuhteita, vaan pikemminkin huomioida nykyiset toiminta- ja päätösprosessit nykyistä paremmin. Esitetyt toimivaltamuutokset ovat vähäisiä ja siirtävät toimivaltaa lähinnä viranhaltijoilta maakuntahallitukselle. Maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen välisiä toimivaltasuhteita ei esitetä muutettavaksi.

Nykyisen hallintosäännön 1 lukuun ei esitetä sisällöllisiä muutoksia, mutta viestintää koskevat määräykset siirrettäisiin 8 lukuun.

Ehdotetun hallintosäännön 2 lukuun kirjattaisiin toimielimiä koskevat määräykset omiksi pykälikseen. Nykyisessä hallintosäännössä kaikki kuntayhtymän toimielimet käsitellään samassa pykälässä, mikä ei ole määräysten löydettävyyden kannalta perusteltu ratkaisu. Toimielinorganisaatioon ei esitetä sisällöllisiä muutoksia, joten muutokset ovat rakenteellisia.

Nykyisen hallintosäännön 3 luvusta esitetään poistettavaksi johtoryhmää koskeva määräys. Johtoryhmä on maakuntajohtajan tukena toimiva sisäinen työryhmä, joten sitä koskevia määräyksiä ei ole perusteltua kirjata hallintosääntöön. Voimassa olevassa hallintosäännössä on listattu vastuualueiden tehtävät, jotka on ehdotettu poistettavaksi. Tehtävälistaus on vastuualuevalmistelussa todettu ongelmalliseksi yhtäältä sen vuoksi, että erityisesti maakunnan kehittämistehtäviä sijoittuu sekä maakunnan kehittämisen ja rahoituksen että maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualueille ja toisaalta sen vuoksi, että tehtävälistausta ei ole

mahdollista kirjata tyhjentävästi, jolloin se jää puutteelliseksi ja saattaa aiheuttaa toiminnallista epätietoisuutta. Mikäli vastuualueiden tehtävistä on aiheellista tehdä tarkentavia päätöksiä, päätösvalta kuuluisi maakuntahallitukselle. Hallintosäännöstä poistettaisiin myös maininta maakuntajohtajan toimintayksiköstä, jota ei ole nykyisellään olemassa omana budjetäärisenä yksikkönään. Poistamisen tarkoitus ei ole lakkauttaa yksikköä tai sen toimintaa, mutta siitä ei enää määrättäisi hallintosäännössä. Käytännössä hallintosäännössä määrättäisiin siis ainoastaan viraston vastuualuerakenteesta.

Ehdotetun hallintosäännön 4 luku sisältää aiempaa hienojakoisemman erittelyn kuntayhtymän viranomaisten toimivallasta. Maakuntahallituksen toimivallasta ehdotetaan poistettavaksi määräys EU-ohjelmien hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen hyväksymisestä, joka on jo jonkin aikaa kuulunut viranhaltijoiden vahvistettavaksi. Maakuntahallitukselta on niin ikään poistettu kaavalausuntojen ja alueiden käyttöä koskevien lausuntojen antamista koskeva toimivalta, joka on jo nykyisellään edelleen siirretty suunnittelujohtajalle. Tämä määräys ei näin ollen merkitsisi muutosta nykyiseen toimivaltarakenteeseen, ja hallitus käyttäisi edelleen kuntayhtymän laajaa puhevaltaa. Hallituksen uudeksi toimivaltamääräykseksi ehdotetaan lisättäväksi päätösvalta merialuesuunnitelman vireillepanosta.

Voimassa olevassa hallintosäännössä on osoitettu viranhaltijaan yksilöidyllä pykälällä päätösvaltaa ainoastaan maakuntajohtajalle ja hallintojohtajalle. Tätä käytäntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jokaiselta vastuualueelta on yksilöity viranhaltijat, joilla on joko päätösvaltaa tai merkittävää valmisteluvastuuta valtuustolle kuuluvissa asioissa. Kokonaan uusia viranhaltijapykäläitä ovat aluekehityspäällikön, lakimiehen, suunnittelujohtajan, strategiapäällikön, kaavoituspäällikön, tutkimus- ja kehittämisspäällikön, maankäyttöpäällikön ja viestintä- ja hallintopäällikön toimivaltamääräykset. Uudet pykälät määrittelevät viranhaltijoille toimivaltaa lausuntojen antamisessa, EU-ohjelmien hallinnoinnissa sekä valmisteluvastuuta valtuustoon nähden merkittävissä ja oikeusvaikutteisissa valmisteluprosesseissa.

Ehdotetun hallintosäännön 5 luku sisältää poikkeusolojen ja normaaliolojen häiriötilanteiden toimivaltamääräykset. Se vastaa sisällöltään nykyistä hallintosäännön XVII lukua.

Ehdotetun hallintosäännön 6 luku sisältää henkilöstöasioita koskevat määräykset, joista on voimassa olevaan hallintosääntöön nähden poistettu monitulkintaisia määräyksiä sekä lainsäädäntöön sisältyviä pykäläitä. Uusia pykäläitä olisivat palkkausasioita, ehdollisen valintapäätöksen vahvistamista sekä virkaan ottamista palvelussuhdetta koskevien uudelleenjärjestelyiden vuoksi koskevat määräykset. Hallintojohtajan esittelyvastuu maakuntajohtajan päättämässä henkilöstöasioissa ehdotetaan poistettavaksi, sillä nykykäytännön mukaisesti esittelymenettely viranhaltijapäätöksissä on epätarkoituksenmukainen. Toimivaltamuutoksia olisivat virantoimituksesta pidättämistä koskevan toimivallan siirtäminen maakuntajohtajalta maakuntahallitukselle ja palkan takaisinperintää ja

menetetyn ansion korvaamista koskevan toimivallan siirtäminen hallintojohtajalta maakuntajohtajalle.

Ehdotetun hallintosäännön 7 luku koskee tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestämistä. Luvun määräykset eivät sisällöllisesti muuta voimassa olevaa hallintosääntöä.

Ehdotetun hallintosäännön 8 luku olisi otsikoltaan ”Osallisuus ja viestintä” ja se olisi rakenteellisesti uusi. Luvussa määrittäisiin viestinnän periaatteista sekä maakunnan asukkaiden aloitteista. Aiemmin viestinnän määräykset ovat olleet johtamista käsittelevässä luvussa ja maakunnan asukkaiden aloitteita koskevat määräykset omassa luvussaan. Rakenteellisella muutoksella pyritään viestinnän määräysten löydettävyyden parantamiseen sekä viestinnän ja osallisuuden merkityksen korostamiseen. Luvun sisältämät määräykset eivät olisi uusia, sillä vastaavat määräykset on kirjattu voimassa olevaan hallintosääntöön.

Ehdotetun hallintosäännön 9 luvun otsikko olisi ”Talouden hoitaminen”. Vastaava otsikko voimassa olevassa hallintosäännössä on ”Talous ja valvonta”, mikä on osin harhaanjohtava, sillä luvussa ei määrätä lainkaan valvonnasta. Uusi otsikko vastaisi paremmin luvun sisältöä. Maakuntahallitukselle on selvyiden vuoksi lisätty toimivalta hankkia ja luovuttaa osakkeita ja osuuksia (64 §). Hallintojohtajan esittelyvastuut on poistettu kuntayhtymän varojen lyhytaikaisesta sijoittamista ja pankkitilin avaamista koskevista asioista, sillä esittelymenettely ei ole hallinnollisesti tarpeellista viranhaltijapäätöksissä. Käytännön rahatoimen hoitamista koskeva vastuu on siirretty talouspäällikölle. Nykyisessä hallintosäännössä vastuu on osoitettu Monetra Oulu Oy:lle, mutta kuntayhtymä ei voi hallintosäännössä määrätä toimivaltaa ulkopuoliselle toimijoille, vaan vastuu rahatoimen hoitamisesta täytyy osoittaa viranhaltijalle. Vastuu sopimusten hallinnasta ja valvonnan järjestämisestä on siirretty hallintojohtajalta maakuntahallitukselle, ja vastuualuejohtajille on määrätty valvontavastuu siitä, että vastuualueilla noudatetaan maakuntahallituksen ohjeita.

Hallintosääntöehdotuksen 10 luku sisältää ulkoista valvontaa koskevat määräykset, jotka tarkastuslautakunta on valmistellut. Luvusta on poistettu sisäistä valvontaa koskevat määräykset, joita ei ole aiheellista käsitellä ulkoista valvontaa koskevassa luvussa. Lisäksi luvusta on poistettu joitakin määräyksiä, joita on noudatettava suoraan lainsäädännön nojalla.

Ehdotetun hallintosäännön 11 luvussa määrätään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteista. Luku ei sisällä toimivalta- tai vastuumuutoksia nykyiseen hallintosääntöön nähden.

Hallintosäännön IV osa (luvut 12-15) koskee valtuuston toimintaa. Kyseisissä luvuissa on jaettu yksittäisiä useammiksi pykäliksi määräysten löydettävyyden parantamiseksi. Nykyisessä hallintosäännössä osa pykälistä sisältää asiallisesti moninaisia määräyksiä, jotka on perusteltua jakaa omiksi pykälikseen, jolloin määräykset ovat löydettävissä entistä helpommin sisällysluettelon avulla. Nämä muutokset ovat luonteeltaan rakenteellisia. Stilistisenä muutoksena ehdotetaan nykyisen

hallintosäännön XII luvun otsikko ”Enemmistövaali ja suhteellinen vaali” muutettavaksi muotoon ”Vaalimenettelyt valtuustossa”.

Hallintosääntöehdotuksen 16 luku määrää kokousmenettelystä muissa toimielimissä kuin valtuustossa. Nykyiseen hallintosääntöön nähden mainittuun lukuun ehdotetaan lisättäväksi määräys maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan läsnäolo-oikeudesta maakuntahallituksen kokouksissa. Kyseessä on käytäntö, joka on vakiintunut ja jonka soveltaminen on perustunut maakuntahallituksen erilliseen päätökseen. Käytännön vakiintuneen luonteen vuoksi se on tarkoituksenmukaista kirjata hallintosääntöön. Luvussa ei ehdoteta muita sisällöllisiä muutoksia voimassa olevan hallintosäännön vastaavaan lukuun.

Ehdotetun hallintosäännön 17 luvussa määrätään luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista. Uutena määräyksenä ehdotetaan kokouspalkkioon oikeuttavina tapahtumina kokousten lisäksi toimielinten järjestämät seminaarit, iltakoulut, koulutukset ja informaatiotilaisuudet, joista maksettaisiin toimielimen kokouspalkkiota vastaava palkkio ilman kokouksen kestosta aiheutuvia tai puheenjohtajalle maksettavia palkkiokorotuksia. Nykyisin mainittujen tilaisuuksien palkkioperusteesta ei ole määräyksiä ja soveltamiskäytäntö on epäselvä. Niin ikään uusi määräys olisi ennen toimielimen kokousta järjestettävän puheenjohtajien kokouksen kokouspalkkio, joka maksettaisiin sillä edellytyksellä, että mainittu kokous järjestetään eri päivänä kuin varsinainen toimielimen kokous. Nykyisin puheenjohtajien kokouksista ei ole maksettu palkkioita, joten määräys muuttaisi nykyistä palkkiokäytäntöä. Puheenjohtajien kokouksen palkkio maksettaisiin ilman edellä mainittuja korotuksia.

Palkkiosäännöstä ehdotetaan poistettavaksi pöytäkirjan tarkastamisesta maksettava 30 euron palkkio silloin, kun pöytäkirja tarkastetaan erillisessä toimituksessa. Pykälää ei ole ollut tarpeen soveltaa aiemmin ja koska pöytäkirjat tarkastetaan nykyisin sähköisesti, pykälä on vanhentunut ja tarpeeton.

Nykyisen hallintosäännön toimituspalkkiota koskevan pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi muotoon ”Palkkio osallistumisesta muuhun kuin kuntayhtymän oman toimielimen kokoukseen”. Toimituspalkkio on terminologisesti harhaanjohtava, sillä kuntayhtymässä ei suoriteta toimituksia tai vastaavia menettelyitä. Määräys on ilmeisesti tarkoitettu sovellettavaksi muihinkin menettelyihin kuin toimituksiin, joten uusi otsikko selkiyttäisi pykälän soveltamisalaa. Palkkio muista kuin kuntayhtymän oman toimielimen kokouksista maksettaisiin ilman kokouksen kestosta aiheutuvia tai puheenjohtajalle maksettavia korotuksia, mikä merkitsisi muutosta nykyiseen käytäntöön, sillä kuntayhtymän ulkopuolisista kokouksista on maksettu kokouksen kestoon perustuvaa korotusta. Muutos olisi perusteltu erityisesti monipäiväisten kansainvälisten kokousten vuoksi, joiden palkkiotasot nousevat varsin korkeiksi kokousten pitkän keston vuoksi.

Palkkiosäännön ansionmenetyksiä koskevia määräyksiä esitetään muutettavaksi. Nykyisin luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansiomenetyksestään. Määräyksen käytännön soveltaminen on tulkinnanvaraista, joten määräystä ehdotetaan muutettavaksi siten, että elinkeinonharjoittajan tuntikohtainen ansionmenetys laskettaisiin jakamalla viimeksi vahvistetun valtionverotuksen ansiotulojen määrä luvulla 1620. Muutos sekä parantaisi elinkeinonharjoittajien mahdollisuuksia anoa ansionmenetyskorvausta että selkiyttäisi korvausperustetta ansionmenetyshakemuksen hallinnollisessa käsittelyssä. Yrittäjien kohdalla myös osinkotulot huomioitaisiin niiden yhtiöiden kohdalla, joista ansionmenetyksen hakija omistaa yli 50 prosenttia, mikä on uusi määräys voimassa olevaan hallintosääntöön nähden.

Kokouspalkkioiden maksamisen edellytyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että seminaarien, iltakoulujen, koulutusten ja informaatiotilaisuuksien kokouspalkkio eivät edellytä pöytäkirjaa tai muistiota, vaan palkkio voitaisiin maksaa vahvistetun osallistujaluettelon perusteella. Muutos on aiheellinen sen vuoksi, ettei mainituista tilaisuuksista laadita pöytäkirjoja tai muistioita, jotka nykyisin ovat palkkion maksamisen edellytys.

Kyseiseen lukuun ehdotetaan lisättäväksi määräykset maakuntahallituksen toimivallasta antaa palkkiosääntöä koskevia tarkentavia ohjeita ja maakuntahallituksen toimivalta ratkaista palkkiosääntöä koskevat erimielisyydet. Nämä määräykset perustuvat Kuntaliiton hallintosääntömalliin.

Hallintosääntöehdotukseen sisältyy myös useita muita tarkentavia lisäyksiä, joita sovelletaan jo nykyisellään. Nämä muutokset eivät siis merkitse muutosta vallitsevaan soveltamiskäytäntöön.

Mainitussa luvussa esitetään myös tarkistuksia kokouspalkkioihin ja puheenjohtajien vuosipalkkioihin. Tarkistuksien vertailuaineistona on käytetty Pirkanmaan, Varsinais-Suomen, Keski-Suomen ja Pohjois-Savon liittojen palkkiotasoja. Kyseiset maakunnat muodostavat perustellun viiteryhmän, sillä ne ovat väkiluvultaan lähimpänä Pohjois-Pohjanmaata. Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen kokouspalkkiot ovat nykyään 0,35 euroa per tuhat asukasta, kun viiteryhmän keskiarvo on 0,52 euroa. Kokouspalkkioita ehdotetaan korotettavaksi siten, että kokouspalkkio olisi 0,48 euroa per tuhat asukasta, jolloin kyseisten toimielinten kokouspalkkiot olisivat määrältään 200 euroa per kokous. Muiden toimielinten kokouspalkkio nostettaisiin 120 euroon, kun se nykyisin on ollut 85 euroa.

Nykyinen maakuntahallituksen puheenjohtajan 4000 euron palkkio esitetään korotettavaksi 5 800 euroon. Viiteryhmän keskiarvo on 14,04 euroa per tuhat asukasta ja Pohjois-Pohjanmaan puolestaan 9,57 euroa. Korotuksen jälkeen Pohjois-Pohjanmaan vuosipalkkio olisi 13,88 euroa per tuhat asukasta. Maakuntahallituksen varapuheenjohtajan palkkiota esitetään korotettavaksi 2 500 euroon nykyisestä 1 500 eurosta. Valtuuston puheenjohtajan palkkiota esitetään korotettavaksi 2 500

eurosta 3 000 euroon ja varapuheenjohtajien 1 000 eurosta 1 500 euroon. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajan vuosipalkkiot nousisivat 1 000 eurosta 1 500 euroon.

Hallintosääntö tulisi voimaan 1.9.2025 alkaen, joten uudet määräykset koskisivat seuraavan valtuustokauden toimielimiä. Voimassa olevaa hallintosääntöä sovellettaisiin vuoden 2025 elokuun loppuun saakka.

Valmistelija

Hallintojohtaja Toni Saranpää, p. 040 685 4052

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se

- 1) hyväksyy hallintosäännön ja
- 2) päättää, että hallintosääntö astuu voimaan 1.9.2025 alkaen sekä
- 3) valtuuttaa hallintojohtajan tekemään teknisluonteisia korjauksia hallintosääntöön.

Päätös

Liitteet

Liite 10 Hallintosääntöluonnos

Oheismateriaali

Palkkiovertailu

Voimassa oleva hallintosääntö

61

Osavuosikatsaus 1/2025

Mkh 05.05.2025

PPL/294/02.00.02/2025

Selostus asiasta

Maakuntavaltuusto hyväksyi 9.12.2024 Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelman 2025–2027 sekä talousarvion 2025.

Pohjois-Pohjanmaan liiton vuoden 2025 ensimmäisessä osavuosikatsauksessa esitetään talousarvion toteutumista tammi-maaliskuun ajalta.

Osavuosikatsausraportoinnin käytännön menettelynä on, että maaliskuun ja syyskuun tilanteiden osavuosikatsauksissa maakuntahallitukselle raportoidaan keskeiset talouden tunnusluvut. Kesä- ja joulukuun tilanteista annettava katsaus sisältää edellisen kohdan lisäksi yksityiskohtaisemman raportoinnin toiminnan toteutumisesta.

Tarkastelujakson aikana liiton talous on toteutunut suunnitellusti eikä merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden ole. Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää merkitä osavuosikatsauksen 1/2025 tiedoksi.

Valmistelija

Viestintä- ja hallintopäällikkö Arja Hankivaara, p. 050 3225797

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi vuoden 2025 ensimmäisen osavuosikatsauksen.

Päätös

Liitteet

Liite 11 Osavuosisikatsaus 1/2025

62

Tilannekatsaus Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman rakennerahasto-ohjelman sekä JTF rahaston (oikeudenmukainen siirtymä) sekä kansallisen rahoituksen toteutustilanteeseen ja toimeenpanoon sekä asiakastytytyväisyyskyselyn tulokset

Mkh 05.05.2025

PPL/302/04.03.00/2025

Selostus asiasta

Euroopan komissio hyväksyi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman EAKR ja ESR+ - rahastojen osalta toukokuussa sekä uuden JTF-rahaston osalta joulukuussa 2022. Pohjois-Pohjanmaan oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma hyväksyttiin samassa yhteydessä. Oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma ja JTF-rahoituksen käyttö painottuu maakunnassa neljään kokonaisuuteen: TKI-toiminnan kehittäminen, pk-yritystoiminnan kehittäminen, osaamisen kehittäminen sekä turvetuotantoalueiden ennallistaminen ja jälkikäyttö.

Pohjois-Pohjanmaa saa valtioneuvoston päätöksen mukaisesti ohjelmakauden 2021–2027 aikana myöntövaltuuksia yhteensä 356 miljoonaa euroa (EU + valtio): Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) 153 miljoonaa euroa, Euroopan sosiaalirahasto (ESR+) 84 miljoonaa euroa sekä oikeudenmukaisen siirtymänrahasto (JTF) 119 miljoonaa euroa. EAKR-rahoituksesta 35 prosenttia on käytettävä ilmastotoimiin.

Teemme määrääjoin hanketoimijoille asiakaskyselyn, jotta osaamme arvioida omaa toimintaamme sekä puuttua tarvittaessa kehittämiskohtiin rahoitusprosessin laadun parantamiseksi.

Maakuntaliiton talous- ja toimintasuunnitelmaan on kirjattu, että koko ohjelmakauden Pohjois-Pohjanmaan liiton EAKR-rahoituksen toteuttamisesta ja tuloksista tiedotetaan maakuntahallitusta 2 kertaa vuonna 2025. Materiaali menee myös tiedoksi maakuntavaltuustolle.

Valmistelijat

Kehitysjohtaja Tiina Rajala p. 040 685 4033, aluekehityspäällikkö Heikki Ojala p. 050 4333951 ja aluekehitysasiantuntija Heikki Laukkanen p. 050 9180035.

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi Uudistuva- ja osaava Suomi ohjelman 2021–2027, JTF rahaston sekä kansallisen rahoituksen toimeenpanotilanne.

Päätös

Oheismateriaali

Rahoituksen tilannekatsaus kevät 2025

63

Osallistuminen Itämeren komission vuosikokoukseen Brysselissä 27.-28.8.2025

Mkh 05.05.2025

PPL/304/00.02.01/2025

Selostus asiasta

CPMR:n Itämeren komission vuosikokous järjestetään tänä vuonna poikkeuksellisesti Brysselissä. Normaalisti vuosikokous on järjestetty Itämeren komission jäsenalueella.

Vuosikokous järjestetään Brysselissä johtuen siitä, että EU-komission monivuotinen rahoituskehysesitys 2028–2034 odotetaan julkaistavaksi kesällä.

Esityksen odotetaan sisältävän monia uudistuksia, mikä edellyttää tiivistä keskustelua EU:n toimielinten kanssa.

Vuosikokous järjestetään EU:n Alueiden komitean tiloissa yhteistyössä heidän kanssaan. Vuosikokous on Itämeren komission 30-vuotis juhlakokous.

Vuosikokouksessa käsitellään järjestön sääntömääräiset asiat. Lisäksi keskitytään EU:n strategiaan painopisteisiin, jotka ovat kilpailukyky, turvallisuus ja puhdas siirtymä.

Kokoukseen osallistuvat Pohjois-Pohjanmaan liiton Itämeren komission edustajat Sari Nurro, Esa Aalto ja Jouni Jussinniemi.

Valmistelija

Kansainvälisten asioiden päällikkö Hanna Honkamäkilä, p. 040 685 4040

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää antaa Sari Nurrolle, Esa Aallolle ja Jouni Jussinniemelle matkamääräyksen osallistua CPMR:n Itämeren komission vuosikokoukseen Brysselissä 27.–28.8.2025

Päätös

64

Osallistuminen CPMR:n energiatyöryhmän kokoukseen Göteborgissa 15.–16.5.2025

Mkh 05.05.2025

PPL/301/00.02.01/2025

Selostus asiasta

CPMR:n energiatyöryhmä pitää kokouksen Göteborgissa Västra Götalandissa 15. -16.5.2025. Kokouksen aiheina ovat energiasiirtymä ja EU:n puhtaan teollisen kehityksen ohjelma (Clean industrial deal). Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa esitetään toimia, joilla vähähiilisyydestä saadaan EU:n teollisuudelle vahva kasvutekijä.

Kokouksessa käsitellään komission esityksiä, joiden pohjalta voidaan ennakoida tulevaa EU:n vuosien 2028–2034 rahoituskehyskehdotusta. Ohjelmaan sisältyy myös vierailu Göteborgin akkukeskuksessa (Battery Center Gothenburg). Esa Aalto osallistuu kokoukseen Pohjois-Pohjanmaan liiton CPMR:n Itämeren komission energia- ja ilmastotyöryhmän jäsenenä.

Valmistelija

Kansainvälisten asioiden päällikkö Hanna Honkamäkilä, p. 040 685 4040

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää antaa Esa Aallolle matkamääräyksen osallistua CPMR:n energiatyöryhmän kokoukseen Göteborgissa 15.–16.5.2025.

Päätös

65

Osallistuminen CPMR:n ilmastotyöryhmän kokoukseen Sevillassa Espanjassa 27.–28.5.2025

Mkh 05.05.2025

PPL/305/00.02.01/2025

Selostus asiasta

CPMR:n ilmastotyöryhmän kokous järjestetään Sevillassa Espanjassa 27.-28.5.2025.

Kokouksen aiheina ovat EU:n ilmastotavoite 2040 sekä EU:n vuoden 2030 jälkeinen ilmastopolitiikka sekä keskustelu sinisistä ja vihreistä hiilinieluista, ilmastohankkeista ja aloitteista.

CPMR on työstänyt ennen kokousta yhteistä ilmastopolitiikan kannanottoa Shaping the Future of EU Nature-Based Carbon Removals: Advancing Green and Blue Carbon Solutions, (EU:n luontopohjaisten hiilenpoistojen tulevaisuuden muokkaaminen: Vihreän ja sinisen hiilen ratkaisujen edistäminen).

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut kannanoton kommentoimiseen.

Pohjois-Pohjanmaa on tehnyt ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen koskevaa työtä. Maakuntahallitus hyväksyi 15.2.2021 ilmastotiekartan. Tiekartassa on linjattu seitsemän kärkiteemaa ja noin 130 toimenpidettä. Lähtökohtana on ratkaisujen löytäminen. Työn pääviesti on 'Kaikki ratkaisee'.

Ohjelmaan sisältyy myös vierailu opintomatka Veta la Palmaan, 11 000 hehtaarin tilalle, joka sijaitsee "Puebla del Río" kunnassa Sevillassa.

Esa Aalto osallistuu kokoukseen Pohjois-Pohjanmaan liiton CPMR:n Itämeren komission energia- ja ilmastotyöryhmän jäsenenä. Maakuntahallitus ei ole nimennyt Esa Aaltoa pysyväksi edustajakseen kattojärjestön työryhmään, joten osallistumisesta on päätettävä erikseen.

Valmistelija

Kansainvälisten asioiden päällikkö Hanna Honkamäkilä, p. 040 685 4040

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

- 1) määrätä Esa Aallon edustajakseen CPMR:n ilmastotyöryhmän kokoukseen Sevillassa 27.–28.5.2025
ja
- 2) että kokoukseen osallistutaan etäyhteydellä.

Päätös

66

Osallistuminen SEArican, Seas, Rivers, Islands and Coastal Areas Intergroup in the European Parliament, tilaisuuteen Euroopan parlamentissa Brysselissä 20.5.2025

Mkh 05.05.2025

PPL/306/00.02.01/2025

Selostus asiasta

Euroopan parlamentissa toimii temaattisia ryhmiä, jotka järjestävät teemaan liittyviä tilaisuuksia. SEArica intergroup on meriin, jokiin, saariin ja rannikkoalueisiin keskittyvä Euroopan parlamentin virallinen ryhmä.

SEArica järjestää 20.5.2025 Euroopan parlamentissa tilaisuuden ”EU:n merellinen turvallisuus ja puolustus: nykyhetki ja tulevaisuus - EU:n merialueiden valmiuden ja sietokyvyn parantaminen”. Tilaisuutta isännöi SEArican varapuheenjohtaja MEP André Rodrigues.

Kasvavien geopoliittisten jännitteiden, hybridiuhkien ja kriittiseen meri-infrastruktuuriin kohdistuvan kasvavan paineen kontekstissa tämän tapahtuman tavoitteena on arvioida merellisen turvallisuuden ja puolustuksen nykytilaa EU:n merialueilla ja tutkia tapoja parantaa varautumista ja strategista koordinoitua Euroopan tasolla.

Sari Nurro toimii CPMR:n Itämeren komission merityöryhmän puheenjohtajana. Häntä on pyydetty pitämään tilaisuudessa puheenvuoro Itämeren turvallisuusnäköymistä turvallisuuden korostuessa yhä enemmän EU:n painopistealana. Puheenvuoron aihe on Threats and readiness at EU sea basins level.

Valmistelija

Kansainvälisten asioiden päällikkö Hanna Honkamäkilä, p. 040 685 4040

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää antaa Sari Nurrolle matkamääräyksen osallistua SEArican tilaisuuteen Euroopan parlamentissa Brysselissä 20.5.2025.

Päätös

67

Osallistuminen EU:n Arktiseen Foorumiin Kittilässä 25.-27.6.2025

Mkh 05.05.2025

PPL/307/00.02.01/2025

Selostus asiasta

EU:n arktinen foorumi, EU Arctic Forum, Indigenous Peoples' Dialogue and Arctic Youth Dialogue, järjestetään kerran vuodessa. Tilaisuus järjestetään joka toinen vuosi arktisella alueella ja joka toinen vuosi Brysselissä. Vuonna 2023 tilaisuus järjestettiin Nuukissa Grönlannissa.

EU:ssa arktisuus on osa DG MARE:n toimivaltaa ja DG MARE:a johtava komissaari Kostas Kadis osallistuu kokoukseen Kittilässä. Sari Nurro tapasi komissaari Kadisin Brysselissä 8.4.2025. Tässä yhteydessä keskusteltiin Itämeren merkityksestä ja arktisuuden nostamisesta vahvemmin EU:n agendalla komissaari Kadiksen mandaattikaudella. Keskustelua on perusteltua edelleen jatkaa, koska arktisuus on meille tärkeä asia, mutta se ei tällä hetkellä näy vahvasti EU:n toiminnassa.

CPMR:n Itämeren komission arktinen työryhmä järjestää Kittilässä oheistilaisuuden 25.6.2025 yhdessä NSPA:n kanssa keskittyen aluepolitiikkaan. Sari Nurro osallistuu oheistilaisuuteen ja EU:n arktiseen foorumiin CPMR:n Itämeren komission merityöryhmän puheenjohtajana.

Valmistelija

Kansainvälisten asioiden päällikkö Hanna Honkamäkilä, p. 040 685 4040

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää antaa Sari Nurrolle matkamääräyksen osallistua EU:n Arktiseen Foorumiin Kittilässä 25.-27.6.2025

Päätös

68

Tiedoksiantoasiat

Mkh 05.05.2025

Selostus asiasta

- Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2025-2028 valmistelu

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään asiat tiedoksi.

Päätös

69

Viranhaltijapäätökset ajalta 1.-28.4.2025

Mkh 05.05.2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton viranhaltijat ovat tehneet hallintosäännön ja maakuntahallituksen päätösvallan delegoinnin (mkh 21.2.2022 § 23, mkh 10.06.2024 § 112) perusteella oheiset toimeenpanopäätökset.

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi. Maakuntahallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta.

Päätös

Oheismateriaali

Rural COOP - hankkeen omarahoituspäätös kehittämisrahastosta

Oulun kaupunginjohtaja Ari Alatossavan juhlaseminaari

Kulttuurimatkailureitti Sanginsuu, Lapinkangas, Sanginjoki -alueelle, 497/2022

Hankintapäätös, Videon tuottaminen smolttien rysäpyynnistä Livojoella

Pohjois-Pohjanmaan liiton osallistuminen selvitykseen lähijunaliikenteen käynnistämisestä Ylivieska-Kokkola-Seinäjoki-raideliikennekäytävässä

Tukipäätös: Kalajoen strategisten kärkialueiden kehittämissuunnitelma

Recovery Order KA8019

Recovery Order KA5002

70

Toimiston antamat lausunnot ajalta 1.-28.4.2025

Mkh 05.05.2025

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimisto on antanut oheiset lausunnot.

Lausunto Väylävirastolle tasoristeysturvallisuuden parantaminen välillä Rotherius- Aho mt 8121 Relletti, Siikajoki ratasuunnitelmasta (Väyläviraston lausuntopyyntö (VÄYLÄ/8132/04.01.01/2023) 26.2.2025)

Lausunto Muhoksen kunnalle Muhoksen kirkonkylän asemakaavan muutoksen luonnoksesta korttelissa 66 (Jussilantie) (Muhoksen kunnan lausuntopyyntö 5.3.2025)

Työnaikainen lausunto WSP Oulun infralle tiesuunnitelmaluonnoksesta / Mt774 jalankulku- ja pyörätie välillä Niemeläntie -Kaupunginmäki, Kalajoki (WSP Oulun infran lausuntopyyntö 10.3.2025)

Lausunto Vaalan kunnalle Vaalan Painuan kanavan tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta (Vaalan kunnan lausuntopyyntö 28.2.2025)

Lausunto Lapin ELY-keskukselle Näätääavan e-metanolilaitoksen ja tuulivoima-alueen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Ranua (Lapin ELY-keskuksen lausuntopyyntö (LAPELY/4828/2024) 5.3.2025)

Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö (VN/10574/2025) 9.4.2025)

Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle selontekoluonnoksesta aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan kokonaisuudesta ja lainsäädännöstä (Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö (VN/3781/2024) 26.3.2025)

Lausunto Väylävirastolle tasoristeysturvallisuuden parantaminen välillä Alakorpi-Lappanen, ratasuunnitelmasta (Väyläviraston lausuntopyyntö (VAYLA/8133/04.01.01/2023) 19.3.2025)

Lausunto Limingan kunnalle Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotuksesta (Limmingan kunnan lausuntopyyntö 18.3.2025)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään toimiston antamat lausunnot tiedoksi.

Päätös

71

Kokouksen päättäminen

Mkh 05.05.2025

Maakuntajohtajan esitys

Päätetään kokous.

Päätös